

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, **XXX**
COM(2018) 476

2018/0254 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

{SWD(2018) 345}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Το γεωπολιτικό πλαίσιο της ΕΕ έχει αλλάξει θεαματικά κατά την τελευταία δεκαετία. Η κατάσταση στις γειτονικές της περιοχές είναι ασταθής και η ΕΕ βρίσκεται αντιμέτωπη με ένα πολύπλοκο και γεμάτο προκλήσεις περιβάλλον όπου νέες απειλές, όπως ο υβριδικός πόλεμος και οι επιθέσεις στον κυβερνοχώρο, κάνουν την εμφάνισή τους, ενώ επιστρέφουν και πιο συμβατικοί κίνδυνοι.

Οι πολίτες της ΕΕ και οι πολιτικοί ηγέτες τους συμφωνούν ότι η ΕΕ θα πρέπει να αναλάβει σε συλλογικό επίπεδο περισσότερες ευθύνες για την ασφάλειά της. Στην κοινή διακήρυξη της 25ης Μαρτίου 2017 στη Ρώμη, οι ηγέτες των 27 κρατών μελών και του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δήλωσαν ότι η Ένωση θα ενισχύσει την κοινή της ασφάλεια και άμυνα και θα προωθήσει μια περισσότερο ανταγωνιστική και ολοκληρωμένη αμυντική βιομηχανία.

Ο ευρωπαϊκός τομέας της άμυνας αντιμετωπίζει σημαντικές ανεπάρκειες της αγοράς που συνδέονται με αναξιοποίητες οικονομίες κλίμακας (κατακερματισμός των εθνικών αγορών με μοναδικό αγοραστή) και με αλληλεπικάλυψη πόρων σε εθνικό επίπεδο. Η ζήτηση προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη, αλλά οι αμυντικοί προϋπολογισμοί τους, ιδίως για έρευνα και ανάπτυξη, υπέστησαν σημαντικές περικοπές κατά την τελευταία δεκαετία. Παρόλο που υπάρχουν πρόσφατες θετικές ενδείξεις σταθεροποίησης και αυξήσεων στη χρηματοδότηση της εθνικής άμυνας, απαιτούνται σημαντικές περαιτέρω προσπάθειες για να μεγιστοποιηθεί η αποδοτικότητα αυτών των επενδύσεων. Ταυτόχρονα, το κόστος του αμυντικού εξοπλισμού και ιδίως της έρευνας και της ανάπτυξης έχει αυξηθεί, ενώ η συνεργασία μεταξύ κρατών μελών για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας και για επενδύσεις σε αμυντικό εξοπλισμό έχει παραμείνει περιορισμένη. Το 2015 μόνο το 16 % των προμηθειών αμυντικού εξοπλισμού έγιναν μέσω ευρωπαϊκών συνεργατικών δημόσιων συμβάσεων, ποσοστό που απέχει πολύ από το συλλογικό κριτήριο του 35 % το οποίο είχε συμφωνηθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Άμυνας (EOA). Το εκτιμώμενο ποσοστό της ευρωπαϊκής συνεργασίας στο προγενέστερο στάδιο της έρευνας στον τομέα της άμυνας ήταν μόλις 7,2 % σε σύγκριση με κριτήριο αναφοράς 20 %.

Οι τάσεις αυτές αντικατοπτρίζονται στις δυσκολίες που αντιμετωπίζει ο τομέας, οι οποίες είναι σημαντικές όσον αφορά τα έργα έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας. Η ανάπτυξη πρωτοτύπων είναι ιδιαίτερα δαπανηρή και υπάρχει σημαντικός κίνδυνος αποτυχίας. Επίσης, η γεφύρωση της «κοιλιάδας του θανάτου» μεταξύ της έρευνας και της ανάπτυξης συνεπάγεται σημαντικούς τεχνικούς και οικονομικούς κινδύνους που ενδέχεται να μην επιθυμούν να αντιμετωπίσουν από μόνοι τους τα επιμέρους κράτη μέλη.

Ο τομέας είναι σε μεγάλο βαθμό κατακερματισμένος από τα εθνικά σύνορα, με αποτέλεσμα σημαντικές αλληλεπικαλύψεις και ανεπάρκειες που οδηγούν σε αποτυχία επίτευξης οικονομιών κλίμακας και απόκτησης πείρας. Παρά τον συνδυασμό του αυξανόμενου κόστους με τη στασιμότητα ή τη μείωση των αμυντικών προϋπολογισμών, ο σχεδιασμός, οι δαπάνες για έρευνα και ανάπτυξη και η προμήθεια και συντήρηση του εξοπλισμού έχουν παραμείνει σε μεγάλο βαθμό στην αρμοδιότητα των επιμέρους κρατών μελών, ενώ η μεταξύ τους συνεργασία είναι πολύ περιορισμένη. Η υφιστάμενη κατάσταση δεν είναι βιώσιμη και η ανάπτυξη ενός μείζονος αμυντικού συστήματος επόμενης γενιάς υπερβαίνει όλο και περισσότερο τις δυνατότητες των μεμονωμένων κρατών μελών.

Αυτή η έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών αποδυναμώνει περαιτέρω την ικανότητα της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ να διατηρεί τις βιομηχανικές και τεχνολογικές ικανότητες που απαιτούνται για να διαφυλάσσεται η στρατηγική αυτονομία της ΕΕ και να καλύπτονται οι τρέχουσες και μελλοντικές ανάγκες σε θέματα ασφάλειας. Ανταποκρινόμενη στο πρόβλημα αυτό, η Επιτροπή έχει αναλάβει σειρά πρωτοβουλιών προς ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της άμυνας.

Στις 7 Ιουνίου 2017, σύμφωνα με την ομιλία του προέδρου Juncker για την κατάσταση της Ένωσης το 2016, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας¹ που αποτελείται από «παράθυρα» για την έρευνα και τις ικανότητες. Η ανακοίνωση συνοδευόταν από νομοθετική πρόταση κανονισμού για τη θέσπιση του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας στο πλαίσιο του «παραθύρου ικανοτήτων».

Προτάθηκε μια προσέγγιση δύο σταδίων, που περιλαμβάνει:

- μια αρχική περίοδο δοκιμής βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020, κατά τη διάρκεια της οποίας μια προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας θα στηρίζει τη συνεργατική έρευνα στον τομέα της άμυνας, ενώ το προτεινόμενο ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας θα συγχρηματοδοτεί συνεργατικά έργα ανάπτυξης, και
- ένα ειδικό Ταμείο βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027 για την κλιμάκωση της χρηματοδότησης της συνεργατικής έρευνας για καινοτόμα αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες και για τις επακόλουθες φάσεις του κύκλου ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης πρωτοτύπων.

Η παρούσα πρόταση αφορά τη δημιουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027.

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας είναι ένα εργαλείο σχεδιασμένο για την προώθηση της ανταγωνιστικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ευρωπαϊκής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στη στρατηγική αυτονομία της ΕΕ. Στόχος του είναι να δώσει το έναυσμα για προγράμματα συνεργασίας που δεν θα υπήρχαν χωρίς τη συνεισφορά της ΕΕ και, με την υποστήριξη των δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, να παρέχει τα αναγκαία κίνητρα για την τόνωση της συνεργασίας σε κάθε στάδιο του βιομηχανικού κύκλου.

Θα ενθαρρύνονται ιδιαίτερα τα συνεργατικά έργα με σημαντική διασυνοριακή συμμετοχή μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων. Με τον τρόπο αυτό θα διασφαλιστεί ότι το Ταμείο είναι ανοικτό σε αποδέκτες από όλα τα κράτη μέλη, ανεξάρτητα από το μέγεθός τους και τη γεωγραφική θέση τους στην Ένωση.

Η παρούσα πρόταση προβλέπει ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2021 και υποβάλλεται για μια Ένωση 27 κρατών μελών, σύμφωνα με την κοινοποίηση της πρόθεσης του Ηνωμένου Βασιλείου να αποχωρήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση και την

¹ COM(2017) 295 final της 7.6.2017.

Ευρατόμ, βάσει του άρθρου 50 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, που ελήφθη από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 29 Μαρτίου 2017.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Παρόλο που η έρευνα στον τομέα της άμυνας υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής του προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία («Ορίζων Ευρώπη»), οι αντίστοιχες ειδικές διατάξεις για την έρευνα στον τομέα της άμυνας, όπως οι σκοποί, οι κανόνες συμμετοχής, οι μηχανισμοί υλοποίησης, καθορίζονται στην παρούσα πρόταση κανονισμού για την ίδρυση Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας.

Προκειμένου να διασφαλίζεται η συνοχή και η συμπληρωματικότητα κατά την προώθηση των συμφερόντων άμυνας της Ένωσης βάσει του επόμενου πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, η Επιτροπή θα επιδιώξει να εξασφαλίσει συνέργειες με άλλες ενωσιακές πρωτοβουλίες στον τομέα της μη στρατιωτικής έρευνας και ανάπτυξης, όπως εκείνες που αφορούν την ασφάλεια και την κυβερνοασφάλεια, τον έλεγχο των συνόρων, την ακτοφυλακή, τις θαλάσσιες μεταφορές και το διάστημα.

Ειδικότερα, θα πρέπει να αναζητηθούν συνέργειες:

- με το ειδικό πρόγραμμα υλοποίησης του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» με εστίαση στις μη στρατιωτικές εφαρμογές, έτσι ώστε τα αποτελέσματα της έρευνας και της ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας να είναι επωφελή για τη μη στρατιωτική έρευνα και ανάπτυξη, και αντιστρόφως·

- με το διαστημικό πρόγραμμα της Ένωσης, ιδίως τις συνιστώσες του «κυβερνητικές δορυφορικές επικοινωνίες» (GOVSATCOM), «επιτήρηση και παρακολούθηση του διαστήματος» (SST) και Copernicus. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί κυρίως με τη διασφάλιση της τεχνικής συμβατότητας για τα έργα που κάνουν χρήση των ικανοτήτων του παγκόσμιου δορυφορικού συστήματος πλοήγησης (GNSS) και των GOVSATCOM. Μπορεί επίσης να επιτευχθεί με την ανάπτυξη αναβαθμισμένων αισθητήρων, πλατφορμών ανταλλαγής διαβαθμισμένων δεδομένων, εφαρμογών που βασίζονται στα δεδομένα ή στις πληροφορίες και υπηρεσιών που παρέχονται από τις συνιστώσες του διαστημικού προγράμματος·

- με τις ενωσιακές πρωτοβουλίες στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, όπως εκείνες που εξαγγέλθηκαν στην κοινή ανακοίνωση για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο². Ειδικότερα, το προς σύσταση κέντρο ικανοτήτων για την κυβερνοασφάλεια θα πρέπει να επιδιώξει συνέργειες μεταξύ της πολιτικής και της αμυντικής διάστασης της κυβερνοασφάλειας. Θα μπορούσε να υποστηρίξει ενεργά τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς συντελεστές με παροχή συμβουλών, ανταλλαγή εμπειρογνώσεως και διευκόλυνση της συνεργασίας όσον

² JOIN(2017) 0450 final της 13.9.2017.

αφορά τα έργα και τις δράσεις, καθώς και, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, ενεργώντας ως διαχειριστής έργου σε σχέση με δράσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας·

- με τις δράσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο του συντονισμένου μεταξύ πολιτικού και στρατιωτικού τομέα ερευνητικού θεματολογίου για την ασφάλεια στη θάλασσα και με τις θαλάσσιες μεταφορές· και

- με άλλα σχετικά προγράμματα της ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας, όπως το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Ταμείο για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων.

Η υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας θα πραγματοποιηθεί σε στενό συντονισμό με τις δραστηριότητες της Επιτροπής και της Ύπατης Εκπροσώπου της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφαλείας στον τομέα της άμυνας, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδοτικής εργαλειοθήκης, η οποία αποσκοπεί στην περαιτέρω διευκόλυνση της από κοινού ανάπτυξης και της απόκτησης αμυντικών ικανοτήτων. Συγκεκριμένα, τα χρηματοδοτικά μοντέλα της εργαλειοθήκης για την απόκτηση ικανοτήτων θα χρησιμεύουν ως προαιρετικό σημείο αναφοράς για τα κράτη μέλη που θα επιθυμούν να προβούν σε από κοινού προμήθεια προϊόντων και τεχνολογίας που έχουν αναπτυχθεί με τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας.

Θα υπάρχουν στενοί δεσμοί μεταξύ του Ταμείου και των έργων που υλοποιούνται στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας στον τομέα της άμυνας (PESCO). Τα έργα PESCO, αν κριθούν επιλέξιμα, θα λαμβάνουν «πριμοδότηση PESCO» με τη μορφή υψηλότερου ποσοστού χρηματοδότησης. Η Επιτροπή θα πρέπει να καλείται να συμμετέχει στις διαδικασίες των έργων προκειμένου να γνωμοδοτεί, ώστε να μπορεί να συμβάλει στην εκτίμηση της πιθανής επιλεξιμότητας αυτών των έργων στο πλαίσιο του Ταμείου.

Το Ταμείο θα λαμβάνει υπόψη του το σχέδιο ανάπτυξης ικανοτήτων της ΕΕ που προσδιορίζει τις προτεραιότητες αμυντικών ικανοτήτων, καθώς και τη συντονισμένη ετήσια επισκόπηση της ΕΕ στον τομέα της άμυνας, η οποία μεταξύ άλλων παρακολουθεί την εφαρμογή των προτεραιοτήτων και προσδιορίζει νέες ευκαιρίες συνεργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, μπορούν επίσης να ληφθούν υπόψη σχετικές δραστηριότητες που ασκούν ο Οργανισμός Βορειοατλαντικού Συμφώνου (NATO) και άλλοι εταίροι, εφόσον εξυπηρετούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και δεν αποκλείουν τη συμμετοχή κανενός κράτους μέλους.

Το Ταμείο λαμβάνει επίσης υπόψη τις αμυντικές δραστηριότητες που εκτελούνται μέσω του ευρωπαϊκού μηχανισμού για την ειρήνη, ενός μέσου εκτός προϋπολογισμού που προτείνεται εκτός του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

Ο συνδυασμός της προσανατολισμένης σε έργα στήριξης με τη μορφή χρηματοδότησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας με καλά σχεδιασμένη και στοχευμένη χρηματοδότηση στον τομέα της άμυνας μπορεί να συμβάλει δυναμικά στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας του τομέα και στην αντιμετώπιση των αδυναμιών του, ιδίως προς όφελος των καινοτόμων ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης. Οι εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό μπορούν να αποτελέσουν έναν δημοσιονομικά αποδοτικό τρόπο αντιμετώπισης των κινδύνων στην αλυσίδα εφοδιασμού των υπεργολάβων που συμμετέχουν σε έργα χρηματοδοτούμενα από το

Ταμείο. Ο τομέας της άμυνας έχει προταθεί ως επιλέξιμος για στήριξη μέσω εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο του Ταμείου InvestEU, το οποίο αποτελεί ένα διατομεακό και γενικό πλαίσιο στήριξης των επενδύσεων σε διάφορους τομείς πολιτικής και υποστηρίζεται από εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Η παρούσα πρόταση προβλέπει τη δυνατότητα συνδυασμού της στήριξης στο πλαίσιο του Ταμείου με χρηματοδότηση που υποστηρίζεται από το InvestEU.

Οι δράσεις του Ταμείου θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών της αγοράς ή μη ικανοποιητικών επενδυτικών συνθηκών, κατά τρόπο αναλογικό, χωρίς να αναπαράγουν ή να παραγκωνίζουν την ιδιωτική χρηματοδότηση, και να έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία. Με τον τρόπο αυτό θα εξασφαλιστεί η συνοχή μεταξύ των δράσεων του Ταμείου και των κανόνων της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, ενώ θα αποφεύγονται αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας έχει σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ενωσιακής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας, μέσω της υποστήριξης προσανατολισμένων στην άμυνα δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης. Βασίζεται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), στους τίτλους «Βιομηχανία» και «Έρευνα και τεχνολογική ανάπτυξη και διάστημα» (άρθρα 173, 182, 183 και 188).

Το άρθρο 173 της ΣΛΕΕ αποτελεί τη νομική βάση για δράσεις με στόχο, μεταξύ άλλων, την προαγωγή ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ανάπτυξη των επιχειρήσεων του συνόλου της Ένωσης, και ιδίως των ΜΜΕ, την προαγωγή περιβάλλοντος που να ευνοεί τη συνεργασία μεταξύ επιχειρήσεων και τη βελτίωση της εκμετάλλευσης του βιομηχανικού δυναμικού των πολιτικών στους τομείς της καινοτομίας, της έρευνας και της τεχνολογικής ανάπτυξης.

Δεδομένου ότι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας έχει σκοπό την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ενωσιακής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας μέσω της υποστήριξης προσανατολισμένων στην άμυνα δραστηριοτήτων έρευνας και ανάπτυξης, ο σκοπός του και το περιεχόμενό του δικαιολογούν την επιλογή του άρθρου 173 της ΣΛΕΕ ως νομικής βάσης. Οι προσανατολισμένες στην άμυνα δράσεις έρευνας αποτελούν επίσης αναπόσπαστο μέρος του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Ο σκοπός τους και το περιεχόμενό τους δικαιολογούν, επίσης, την επιλογή του άρθρου 182 της ΣΛΕΕ ως πρόσθετης νομικής βάσης.

Σύμφωνα με τη ΣΛΕΕ όλες οι δραστηριότητες έρευνας καλύπτονται από πολυετές πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα. Η βασική πράξη του πολυετούς προγράμματος-πλαισίου για την έρευνα και την καινοτομία «Ορίζων Ευρώπη» μετά το 2020 περιλαμβάνει τις αναγκαίες διατάξεις που καθορίζουν τη σύνδεση μεταξύ των ειδικών προγραμμάτων που καταρτίζονται βάσει αυτής για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και για την υλοποίηση του «Ορίζων Ευρώπη» (που εστιάζεται σε μη στρατιωτικές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας).

Οι λεπτομερείς διατάξεις για την ενωσιακή χρηματοδότηση των έργων έρευνας στον τομέα της άμυνας και ο διαθέσιμος προϋπολογισμός των έργων ορίζονται στο παρόν σχέδιο κανονισμού για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, που καθορίζει επίσης τους κανόνες συμμετοχής για την έρευνα στον τομέα της άμυνας. Οι δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας που διεξάγονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας εστιάζονται αποκλειστικά σε εφαρμογές στον τομέα της άμυνας.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Στον σημερινό κόσμο, εγγύηση της ασφάλειας σημαίνει αντιμετώπιση απειλών που υπερβαίνουν τα σύνορα. Καμία χώρα δεν είναι σε θέση να αντιμετωπίσει μόνη της αυτές τις απειλές. Η Ένωση θα χρειαστεί να αναλάβει μεγαλύτερη ευθύνη για την προστασία των συμφερόντων της, των αξιών της και του ευρωπαϊκού τρόπου ζωής, συμπληρωματικά και σε συνεργασία με το NATO.

Στην επίτευξη αυτού του στόχου θα συνεισφέρουν οι προσπάθειες υλοποίησης του επιπέδου φιλοδοξίας της Ένωσης στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας (που εγκρίθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το 2016). Για να είναι έτοιμη να αντιμετωπίσει τις μελλοντικές απειλές και να προστατεύσει τους πολίτες της, η Ένωση πρέπει να ενισχύσει τη στρατηγική αυτονομία της. Για τον σκοπό αυτό απαιτείται η ανάπτυξη τόσο βασικών τεχνολογιών σε κρίσιμους τομείς όσο και στρατηγικών ικανοτήτων που θα διασφαλίζουν την τεχνολογική υπεροχή. Η αυξημένη συνεργασία σε όλα τα επίπεδα είναι ο μόνος τρόπος ανταπόκρισης στις προσδοκίες των πολιτών της Ένωσης.

Ενθαρρύνοντας τη συνεργασία, η Ένωση μπορεί να συμβάλει στη μεγιστοποίηση της απόδοσης και της ποιότητας των επενδύσεων των κρατών μελών στην άμυνα. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα δημιουργήσει ενωσιακή προστιθέμενη αξία μέσω της παροχής κινήτρων για από κοινού έρευνα και ανάπτυξη προϊόντων και τεχνολογιών στον τομέα της άμυνας που θα αυξήσουν την αποδοτικότητα των δημόσιων δαπανών και με τον τρόπο αυτό θα συμβάλει στην επιχειρησιακή αυτονομία της Ένωσης.

Οι αποφάσεις για τις επενδύσεις στον τομέα της άμυνας και τα προγράμματα ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας παραμένουν στην αρμοδιότητα και στην ευθύνη των κρατών μελών. Η Ένωση δεν μπορεί και δεν θα πρέπει να αντισταθμίζει τα χαμηλά επίπεδα επενδύσεων των κρατών μελών στον τομέα της άμυνας. Ωστόσο, μπορεί να συμπληρώνει, να μοχλεύει και να εδραιώνει τις προσπάθειες συνεργασίας των κρατών μελών για την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων με σκοπό τη στήριξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας και την ανταπόκριση στις προκλήσεις στον τομέα της ασφάλειας. Με τον τρόπο αυτό θα αποφευχθεί η αλληλεπικάλυψη, θα γίνει δυνατή η αποδοτικότερη χρήση των χρημάτων των φορολογουμένων, θα βελτιωθεί η διαλειτουργικότητα του αμυντικού εξοπλισμού, θα μειωθεί ο κατακερματισμός και θα ενισχυθεί η ανταγωνιστικότητα και η καινοτομία στην ευρωπαϊκή τεχνολογική και βιομηχανική βάση στον τομέα της άμυνας.

- **Αναλογικότητα**

Η προτεινόμενη προσέγγιση πολιτικής είναι ανάλογη προς την κλίμακα και τη σοβαρότητα των προβλημάτων που έχουν εντοπιστεί, δηλαδή την έλλειψη διασυνοριακής συνεργασίας,

καθώς και την ανάγκη να στηριχθεί η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και η συνεργατική έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας. Βρίσκεται εντός των ορίων των δυνατοτήτων παρέμβασης της Ένωσης βάσει των Συνθηκών.

Η πρωτοβουλία περιορίζεται σε στόχους τους οποίους τα κράτη μέλη δεν είναι σε θέση να επιτύχουν από μόνα τους, ενώ μπορεί να αναμένεται ότι η Ένωση θα επιτύχει καλύτερα αποτελέσματα. Ο προτεινόμενος μηχανισμός υλοποίησης που θα εφαρμόζεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο θα αποσκοπεί στον περιορισμό του οικονομικού και διοικητικού κόστους.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η Επιτροπή προτείνει την έκδοση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την ίδρυση του Ταμείου. Αυτό είναι το πλέον κατάλληλο νομικό μέσο, καθώς μόνο ένας κανονισμός, με τις άμεσα εφαρμοστέες νομικές διατάξεις του, μπορεί να εξασφαλίσει τον αναγκαίο βαθμό ομοιογένειας που απαιτείται για τη θέσπιση και την υλοποίηση ενός προγράμματος χρηματοδότησης της Ένωσης που αποσκοπεί στη στήριξη ενός βιομηχανικού τομέα στην Ευρώπη.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας της ισχύουσας νομοθεσίας**

Τα προγράμματα που έχουν καταρτιστεί στο πλαίσιο του τρέχοντος πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου έχουν εφαρμοστεί για περιορισμένο χρονικό διάστημα και, ως εκ τούτου, δεν προσφέρουν σημαντικές ευκαιρίες για μάθηση και συνεκτίμηση της πείρας κατά την προετοιμασία του παρόντος προγράμματος.

Τον Απρίλιο του 2017 δρομολογήθηκε η προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας, με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 90 εκατ. EUR για τριετή περίοδο. Η δράση αυτή έχει αρχίσει να αποδίδει τα πρώτα απτά αποτελέσματα, καθώς το 2018 υπογράφηκαν οι πρώτες συμφωνίες επιχορήγησης, αλλά όλα τα έργα βρίσκονται ακόμη σε εξέλιξη.

Οι αιτούντες των προσκλήσεων του 2017 καλύπτουν μια ευρεία γεωγραφική περιοχή: υποβλήθηκαν αιτήσεις από οντότητες 25 κρατών μελών της ΕΕ και της Νορβηγίας, συμπεριλαμβανομένου μεγάλου αριθμού μοναδικών αιτούντων: συνολικά 187 αιτήσεις. Τα έργα που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση περιλαμβάνουν συμμετέχοντες από 17 κράτη μέλη της ΕΕ. Όσον αφορά το είδος των αιτούντων, οι προτάσεις περιλαμβάνουν τον ιδιωτικό τομέα, τη μεγάλη και τη μικρή βιομηχανία, τις ΜΜΕ, δημόσιους φορείς και ερευνητικά κέντρα και πανεπιστήμια. Το ποσοστό συμμετοχής των ΜΜΕ στις προτάσεις είναι 30 % χωρίς η προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας να επιβάλλει αυστηρούς κανόνες για τη συμμετοχή των ΜΜΕ. Αυτό το ποσοστό συμμετοχής των ΜΜΕ έχει διατηρηθεί στα έργα που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση με ποσοστό συμμετοχής των ΜΜΕ 32 % και προϋπολογισμό 14 %. Τα στοιχεία αυτά δείχνουν ότι οι προσκλήσεις του πρώτου έτους της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας είχαν θετική ανταπόκριση και προσέλκυσαν το έντονο ενδιαφέρον του τομέα. Από το συγκεκριμένο θετικό ποσοστό ανταπόκρισης μπορεί να συναχθεί το προκαταρκτικό συμπέρασμα ότι τα σχετικά θέματα άμυνας έχουν αντιμετωπιστεί και έχουν προσελκύσει το ενδιαφέρον του τομέα.

Ο προτεινόμενος κανονισμός για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας για την περίοδο 2019-2020 θα έχει προϋπολογισμό ύψους 500 εκατ. EUR. Οι συννομοθέτες κατέληξαν σε συμβιβαστική συμφωνία στις 22 Μαΐου 2018. Το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να τεθεί σε λειτουργία την 1η Ιανουαρίου 2019.

Η συμβιβαστική συμφωνία κατέδειξε την πολιτική βούληση των συννομοθετών να καταλήξουν σύντομα σε συμφωνία σχετικά με τον προϋπολογισμό, τη δημιουργία και τις λεπτομέρειες υλοποίησης ενός προγράμματος συγχρηματοδότησης της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.

Η παρούσα νομοθετική πρωτοβουλία συνεπάγεται ενίσχυση αυτών των δύο υφιστάμενων πρωτοβουλιών βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020. Με βάση την εμπειρία από την προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και από το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, καθώς και την εκτίμηση του βαθμού στον οποίο είναι ευθυγραμμισμένη η δημιουργία των δύο προγραμμάτων, προτείνεται ένα ενιαίο ολοκληρωμένο Ταμείο. Με τον τρόπο αυτόν θα καταστεί δυνατός ο εξορθολογισμός και η απλούστευση.

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Προκειμένου να δοθεί σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη η ευκαιρία να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους, η Επιτροπή διεξήγαγε ανοικτή δημόσια διαβούλευση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας από τις 13 Ιανουαρίου έως τις 9 Μαρτίου 2018, στο πλαίσιο ευρύτερης διαδικασίας διαβουλεύσεων σε όλους τους τομείς πολιτικής που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Πολλά έγγραφα θέσης υποβλήθηκαν μέσω της διαδικτυακής πύλης της ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης.

Καλύφθηκαν διάφορες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επηρεάζονται άμεσα από το Ταμείο, όπως βιομηχανικά και ερευνητικά ιδρύματα, και μερών που έχουν άποψη επί του θέματος αλλά δεν είναι άμεσοι αποδέκτες, όπως πολίτες και μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ). Ορισμένοι πολίτες και ΜΚΟ επέκριναν την πρωτοβουλία από δεοντολογική σκοπιά. Παρόλο που οι ανησυχίες τους έχουν ληφθεί δεόντως υπόψη στην πρόταση (π.χ. όσον αφορά τη δεοντολογία, την ανάγκη συμμόρφωσης με τις διεθνείς συμβάσεις), η Επιτροπή ασκεί το δικαίωμα πρωτοβουλίας που διαθέτει για να ανταποκριθεί στην έκκληση των πολιτών της ΕΕ και της πολιτικής ηγεσίας τους για στήριξη της αμυντικής βιομηχανίας της ΕΕ και για μεγαλύτερη ασφάλεια.

Τα άμεσα ενδιαφερόμενα μέρη υποστηρίζουν την πρωτοβουλία. Διατύπωσαν σχόλια σχετικά με τα θέματα που θα χρηματοδοτηθούν και έκαναν προτάσεις σχετικά με τη διάρθρωση του Ταμείου και τις ρυθμίσεις χρηματοδότησης. Τα κύρια σημεία έχουν ως εξής:

- **στο επίκεντρο θα πρέπει να βρίσκονται οι προτεραιότητες μακροπρόθεσμης/μεσοπρόθεσμης έρευνας και ανάπτυξης (τεχνολογική ώθηση και ανατρεπτική καινοτομία) με στόχο τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα του τομέα και την παροχή πρωτοποριακών ικανοτήτων. Οι προτεραιότητες του Ταμείου θα πρέπει να καθορίζονται μαζί με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο ετήσιων/πολυετών προγραμμάτων εργασίας·**

- **η διάρθρωση του Ταμείου θα πρέπει να αντικατοπτρίζει** μια ολιστική προσέγγιση με βάση τις ικανότητες που θα καλύπτει ολόκληρο τον τεχνολογικό κύκλο, με βάση ενιαίο κανονισμό. Οι λεπτομερείς ρυθμίσεις των δύο «παραθύρων» θα πρέπει να ευθυγραμμίζονται όσο το δυνατόν περισσότερο·
- τα ενδιαφερόμενα μέρη συμφωνούν ομόφωνα ότι οι κανόνες για τα **δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας (ΔΔΙ)** πρέπει να προσαρμοστούν για τον τομέα της άμυνας. Οι ερευνητικοί οργανισμοί ζήτησαν την προστασία των δικαιωμάτων όλων των συμμετεχόντων στα έργα και όχι μόνο των δικαιωμάτων των μεγάλων εταιρειών·
- όσον αφορά τα ποσοστά χρηματοδότησης, τα ενδιαφερόμενα μέρη συμερίζονται την άποψη ότι στα ποσοστά χρηματοδότησης πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες του τομέα. Τα ερευνητικά ιδρύματα ζήτησαν υψηλότερες χρηματοδοτικές συνεισφορές για έρευνα που φθάνουν έως και στο 100 % και για κάλυψη έμμεσων δαπανών που σχετίζονται με υποδομές. Η έκθεση ομάδας προσωπικοτήτων σχετικά με την προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (έκθεση της ομάδας προσωπικοτήτων)³ συνέστησε να καλύπτεται υψηλότερο ποσοστό των έμμεσων δαπανών·
- **όσον αφορά τις μορφές χρηματοδοτικής στήριξης**, οι απαντήσαντες πρότειναν να εξεταστούν οι επιλογές συγχρηματοδότησης από τα κράτη μέλη, π.χ. μέσω προεμπορικών προμηθειών και συνδυαστικών πράξεων των οποίων η διαχείριση γίνεται μέσω του InvestEU σε περιπτώσεις μη στρατιωτικών τεχνολογικών ή σε περιπτώσεις που αφορούν εγκαταστάσεις δοκιμών.
- **Εξωτερική εμπειρογνώση**

Η επιτροπή για την εσωτερική αγορά, τη βιομηχανία, την επιχειρηματικότητα και τις ΜΜΕ συγκρότησε ομάδα 16 στελεχών υψηλού επιπέδου που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας (από τη βιομηχανία, ερευνητικούς οργανισμούς, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια, καθώς και ιδρύματα με επίκεντρο την πολιτική) με σκοπό την παροχή εξωτερικών συμβουλών βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα σε σχέση με την πολιτική για την έρευνα στον τομέα της άμυνας. Στο πλαίσιο τακτικών συζητήσεων και διαβουλεύσεων, τον Ιανουάριο του 2016 η ομάδα δημοσίευσε έκθεση με τίτλο «*European Defence Research - the case for an EU-funded R&T programme (Ευρωπαϊκή έρευνα στον τομέα της άμυνας - για ένα πρόγραμμα έρευνας και ανάπτυξης χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ)*»⁴.

Η ομάδα συνέβαλε στη διαμόρφωση της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας που ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2017, ενώ παρείχε στρατηγικές συμβουλές σχετικά με τις πιο μακροπρόθεσμες φιλοδοξίες έρευνας σε θέματα άμυνας με χρηματοδότηση από την Ένωση.

³ https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/GoP_report.pdf

⁴ https://www.iss.europa.eu/sites/default/files/EUISSFiles/GoP_report.pdf

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Σύμφωνα με τις πρακτικές της Επιτροπής για τη βελτίωση της νομοθεσίας, η παρούσα πρόταση συνοδεύεται από εκτίμηση επιπτώσεων. Η ανεξάρτητη επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέτασε την έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων στις 11 Απριλίου 2018 και εξέδωσε θετική γνώμη. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου συνέστησε την αποσαφήνιση της νομικής βάσης της πρωτοβουλίας και των πιθανών επικαλύψεων με την έρευνα που χρηματοδοτείται στο πλαίσιο του άλλου ειδικού προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» για την προσαρμογή του αφηγήματος σχετικά με τους μηχανισμούς υλοποίησης, ώστε να καταστεί δυνατή μια πιο επιλεκτική προσέγγιση, και για την καλύτερη αιτιολόγηση του προτεινόμενου καθεστώτος άμεσης διαχείρισης του Ταμείου. Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων έχει τροποποιηθεί αναλόγως, σύμφωνα με τις συστάσεις της επιτροπής ρυθμιστικού ελέγχου. Το τμήμα 3.2.1 της εκτίμησης επιπτώσεων έχει επικαιροποιηθεί πλήρως σύμφωνα με την πρώτη σύσταση. Η διατύπωση του τμήματος 2.4 έχει βελτιωθεί και τώρα εξηγείται σαφώς η οριοθέτηση μεταξύ του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και του ειδικού προγράμματος υλοποίησης του «Ορίζων Ευρώπη» όσον αφορά τις εφαρμογές μη στρατιωτικού χαρακτήρα. Για να εξηγηθεί καλύτερα η οριοθέτηση και τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα των διαφόρων επιλογών, η διατύπωση έχει προσαρμοστεί σε ολόκληρο το τμήμα 4.1, όπως και η αξιολόγηση των επιλογών στο τμήμα 4.2, το οποίο περιλαμβάνει πλέον τη δυνατότητα εφαρμογής, κατά περίπτωση και όπου κρίνεται σκόπιμο, ορισμένων μέτρων που εμπνέονται από τη λογική της επιλογής 3. Τέλος, η συγκεκριμένη διατύπωση που δικαιολογεί το καθεστώς άμεσης διαχείρισης περιλαμβάνεται στο τμήμα 4.1.1.

Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων αναλύει τα προβλήματα και τις βασικές αιτίες των προβλημάτων που οδήγησαν την Επιτροπή να προτείνει την πρωτοβουλία. Αυτά έχουν σχέση με περικοπές στους εθνικούς αμυντικούς προϋπολογισμούς και μη συντονισμένες δαπάνες, με αποτέλεσμα ανεπάρκειες και μείωση της διαθεσιμότητας αμυντικού εξοπλισμού σε κρίσιμα επίπεδα. Η έκθεση διαπίστωσε επίσης ότι η έλλειψη καινοτομίας στον τομέα της άμυνας είναι προβληματική και ότι η μείωση των επιπέδων συνεργασίας στις επενδύσεις για έρευνα και ανάπτυξη και για εξοπλισμό στον τομέα της άμυνας παρεμποδίζει την ικανότητα της Ένωσης για ανάπτυξη νέων αμυντικών τεχνολογιών και συστημάτων. Ο κατακερματισμός της ζήτησης αντικατοπτρίζεται στη μη αποδοτική οργάνωση από την πλευρά της προσφοράς, η οποία περιλαμβάνει σημαντικές αλληλεπικαλύψεις, μικρή κλίμακα παραγωγής και αλυσίδες βιομηχανικού εφοδιασμού που αναπτύσσονται κυρίως σε εθνική βάση. Όλα αυτά έχουν περιορίσει τη διαλειτουργικότητα του αμυντικού εξοπλισμού και έχουν οδηγήσει σε απώλειες οικονομιών κλίμακας.

Σύμφωνα με την έκθεση, το Ταμείο θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση της κατάστασης με τη διοχέτευση 13 δισ. EUR για συνεργατική, προσανατολισμένη στην άμυνα έρευνα και ανάπτυξη ικανοτήτων, καθιστώντας την Ένωση έναν από τους μεγαλύτερους επενδυτές στην έρευνα στον τομέα της άμυνας στην ΕΕ και λειτουργώντας ως καταλύτης με αναπροσανατολισμό των επιμέρους δαπανών σε συνεργατικά έργα ανάπτυξης της ΕΕ με κοινές τεχνικές απαιτήσεις που αντιμετωπίζουν ενωσιακές προτεραιότητες.

Η έκθεση αξιολόγησε τρεις επιλογές όσον αφορά τη διάρθρωση του Ταμείου και τους μηχανισμούς υλοποίησης που θα καταστήσουν δυνατή την αντιμετώπιση των προβλημάτων με τον βέλτιστο τρόπο:

- επιλογή 1 – διατήρηση των υφιστάμενων δύο χωριστών προγραμμάτων δοκιμών βάσει του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2014-2020, αλλά με περισσότερο από έξι φορές υψηλότερα επίπεδα δαπανών·
- επιλογή 2 – εισαγωγή επιπλέον μέτρων ευελιξίας και απλούστευσης. Ένα ενιαίο Ταμείο θα καθιστά δυνατό τον ολοκληρωμένο σχεδιασμό τόσο για την έρευνα όσο και την ανάπτυξη με εναρμονισμένους κανόνες συμμετοχής. Η επιλογή 2 λαμβάνει υπόψη τις ανησυχίες των ενδιαφερόμενων μερών ότι τα επίπεδα χρηματοδότησης των έμμεσων δαπανών είναι υπερβολικά χαμηλά στη μέθοδο που εφαρμόστηκε στο βασικό σενάριο. Θα πρέπει να αναγνωρίζονται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τομέα, συμπεριλαμβανομένης της εξάρτησης από μοναδικό αγοραστή και των σημαντικών περιορισμών για την εμπορική εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της προσανατολισμένης στην άμυνα έρευνας και ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της επιλογής 2 θα προβλεφθεί ευελιξία, ώστε να υπάρχει δυνατότητα βελτιωμένης κάλυψης των έμμεσων δαπανών. Επίσης, θα εισαχθούν μέτρα απλούστευσης, όπως οι επιχορηγήσεις με τη μορφή εφάπαξ ποσών· και
- επιλογή 3 – θέσπιση αυστηρότερων απαιτήσεων, δηλαδή αντικατάσταση μιας προσέγγισης βάσει κινήτρων και πρωμοδοτήσεων με μια πιο περιοριστική προσέγγιση που στοχεύει στην αντιμετώπιση των εντοπιζόμενων προβλημάτων με πιο παρεμβατικό τρόπο ώστε τα αποτελέσματα να επιτυγχάνονται ταχύτερα. Μια τέτοια περιοριστική προσέγγιση ενέχει επίσης σημαντικούς κινδύνους, κυρίως όσον αφορά την απορρόφηση, κάτι που ενδέχεται να περιορίσει την ικανότητα του Ταμείου να επιτύχει τους σκοπούς του.

Έπειτα από σύγκριση των επιλογών, η έκθεση συνιστά την επιλογή 2, διότι η επιλογή αυτή μεγιστοποιεί τις συνέργειες και εισάγει απλούστευση, ενώ η προσέγγιση βάσει κινήτρων είναι λιγότερο επισφαλής απ' ό,τι η περιοριστική προσέγγιση της επιλογής 3. Η επιλογή 2 θα ήταν ο καλύτερος τρόπος για να εξασφαλιστεί ότι το Ταμείο:

- προωθεί την ολοκλήρωση και την ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της ευρωπαϊκής τεχνολογικής και βιομηχανικής βάσης στον τομέα της άμυνας·
- υποστηρίζει την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών στην Ένωση, λειτουργώντας ως καταλύτης για τα προγράμματα συνεργασίας για την έρευνα και την ανάπτυξη σε βασικούς τομείς της αμυντικής τεχνολογίας· αυτό αναμένεται να οδηγήσει σε επακόλουθα συνεργατικά προγράμματα επενδύσεων στον τομέα της άμυνας που θα αντιμετωπίζουν τις μελλοντικές ανάγκες ικανοτήτων των κρατών μελών και θα ενισχύουν την ανάπτυξη μελλοντικών ικανοτήτων μέσω αυξημένης συνεργασίας· και
- εξασφαλίζει ενωσιακή προστιθέμενη αξία, λαμβανομένης υπόψη της ικανότητάς του (χωρίς να υποκαθιστά τις εθνικές προσπάθειες) για συντονισμό ενός μεγάλου φάσματος ενδιαφερόμενων μερών από τα υπουργεία άμυνας (ως αποκλειστικούς πελάτες) έως την αμυντική βιομηχανία (ως μοναδικούς παρόχους αμυντικών προϊόντων) προκειμένου να επιτυγχάνονται αποτελέσματα προς όφελος όλων.

- **Απλούστευση και ευελιξία**

Ολοκληρωμένη προσέγγιση: ένα Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας που καλύπτει τόσο τις δραστηριότητες έρευνας όσο και τις δραστηριότητες ανάπτυξης καθιστά εφικτή την ολοκληρωμένη και αμοιβαία ενισχυόμενη στήριξη, ώστε να αποτραπεί ο κίνδυνος απώλειας των αποτελεσμάτων της έρευνας ελλείψει συνεχιζόμενης στήριξης για περαιτέρω ανάπτυξη και δοκιμή της τεχνολογίας. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί η χρήση προϊόντων και τεχνολογιών που υποστηρίζονται μέσω ενωσιακής χρηματοδότησης. Επιπλέον, ένα ολοκληρωμένο, πιο ευέλικτο ταμείο θα καταστήσει δυνατή την εφαρμογή πρόσθετων μορφών στήριξης κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων, μέσω προεμπορικών προμηθειών. Με τον τρόπο αυτό θα υπάρξει δυνατότητα εντοπισμού των λύσεων της αγοράς που προσφέρουν την καλύτερη σχέση ποιότητας/τιμής για την αντιμετώπιση των αναγκών της Ένωσης για έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της άμυνας.

Συνεκτίμηση της ιδιαίτερης φύσης της έρευνας και της ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας: ο σχεδιασμός και η διάρθρωση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας λαμβάνουν υπόψη την εμπειρία που έχει αποκτηθεί από την προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και την πρόταση κανονισμού για ένα ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, την ανάδραση των ενδιαφερόμενων μερών και τα πορίσματα της εκτίμησης επιπτώσεων, ιδίως σχετικά με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του τομέα, στον οποίο τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες κατά κανόνα χρηματοδοτούν καθ' ολοκληρία το σύνολο των δαπανών για έρευνα και ανάπτυξη λόγω των περιορισμών στην εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων της έρευνας και της ανάπτυξης. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας παρέχει την απαιτούμενη ευελιξία για την καλύτερη κάλυψη των έμμεσων δαπανών, ενώ παράλληλα λαμβάνονται μέτρα για να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχει υπεραντιστάθμιση.

Οι δράσεις του Ταμείου που υλοποιούνται στη φάση της ανάπτυξης συνδέονται στενά με τις στρατηγικές και τις διαδικασίες προγραμματισμού και προμήθειας των κρατών μελών, περιλαμβανομένων των χρηματοδοτικών συνεισφορών τους σε πολυεθνικά εξοπλιστικά σχέδια. Κατά συνέπεια, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να συμμετέχουν στις αποφάσεις ανάθεσης για τις δράσεις ανάπτυξης, σύμφωνα με τους κανόνες της επιτροπολογίας.

Τα ποσοστά χρηματοδότησης για την ανάπτυξη πρωτοτύπων και για δράσεις στα επακόλουθα στάδια ανάπτυξης θα είναι χαμηλότερα από εκείνα που ισχύουν για άλλες δράσεις πριν από τη φάση του πρωτοτύπου. Με αυτό τον τρόπο θα δοθούν κατάλληλα κίνητρα που θα βοηθήσουν στη δρομολόγηση συνεργατικών έργων ανάπτυξης πρωτοτύπων και, παράλληλα, θα ληφθεί υπόψη ο σημαντικός ρόλος της χρηματοδότησης από τα κράτη μέλη στον εν λόγω τομέα.

Οι κανόνες συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα συνυπολογίζουν την ιδιαίτερη φύση του τομέα της άμυνας, ιδίως όσον αφορά την επιτακτική ανάγκη ασφάλειας των πληροφοριών και διαχείρισης των αποτελεσμάτων των δράσεων κ.λπ.

Θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη διασφάλιση της κατάλληλης συμμετοχής των μικρών επιχειρήσεων, μέσω αυξημένων ποσοστών χρηματοδότησης, ώστε να ενθαρρύνεται η διασυννοριακή συμμετοχή μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων σε συνεργατικά έργα.

Με την εκτεταμένη χρήση εργαλείων με βάση τις εκροές (ενιαία εφάπαξ ποσά και κατ' αποκοπή συντελεστές για τις επιχορηγήσεις), θα αποφεύγονται εκ των υστέρων λογιστικοί έλεγχοι σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες και δυνητικοί περίπλοκοι έλεγχοι (εξουσιοδότηση ασφάλειας). Ειδικότερα, όταν η Ένωση καλύπτει συμπληρωματικά ένα μικρό μέρος προσωρινού προϋπολογισμού που έχει ήδη εγκριθεί από τα κράτη μέλη (στήριξη για ανάπτυξη πρωτοτύπων), η επιχορήγηση της ΕΕ θα λαμβάνει τη μορφή ενιαίου εφάπαξ ποσού το οποίο καταβάλλεται για παραδοτέα που έχουν γίνει αποδεκτά από τα κράτη μέλη. Κατά κανόνα, η συνεισφορά της Ένωσης πρέπει να καταβάλλεται σε σχέση με τα παραδοτέα. Με τον τρόπο αυτό θα διευκολυνθεί η διαχείριση του Ταμείου, θα μειωθεί το διοικητικό κόστος και θα περιοριστεί το ποσοστό σφάλματος.

Η Επιτροπή θα υλοποιήσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας υπό άμεση διαχείριση, με στόχο τη μέγιστη αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης. Τα κράτη μέλη θα έχουν ενεργό ανάμειξη στην υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η ενίσχυση της ασφάλειας των πολιτών της ΕΕ διασφαλίζει τα θεμελιώδη δικαιώματά τους.

Οι χρηματοδοτούμενες δραστηριότητες θα συνάδουν με τις δεσμεύσεις της Ένωσης στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών και όλες οι αιτήσεις για χρηματοδότηση θα ελέγχονται από εμπειρογνώμονες σε θέματα δεοντολογίας.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Το προτεινόμενο κονδύλιο του προϋπολογισμού για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε 13 000 000 000 EUR (σε τρέχουσες τιμές), εκ των οποίων:

- 4 100 000 000 EUR για δράσεις έρευνας·
- 8 900 000 000 EUR για δράσεις ανάπτυξης.

Ο αντίκτυπος για την περίοδο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου από πλευράς απαιτούμενου προϋπολογισμού και ανθρώπινων πόρων επεξηγείται αναλυτικά στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο που επισυνάπτεται στην πρόταση.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Στο νομοθετικό δημοσιονομικό δελτίο παρατίθενται οι απαιτούμενοι πόροι από τις υπηρεσίες της Επιτροπής για την υλοποίηση του Ταμείου. Με την επιφύλαξη της επιβεβαίωσης της αποδοτικότητας ως προς το κόστος μέσω ανάλυσης κόστους-οφέλους, η διαχείριση του Ταμείου μπορεί να πραγματοποιείται από εκτελεστικό οργανισμό της Επιτροπής.

Προτείνεται πρόγραμμα παρακολούθησης για τη στήριξη της υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις και της αξιολόγησης. Τα αποτελέσματα θα διατίθενται σταδιακά. Τα στοιχεία παρακολούθησης θα αφορούν:

- τους δείκτες εισροών (π.χ. αριθμός και είδη έργων) κατά τα πρώτα έτη·
- τους δείκτες εκροών στα μέσα της περιόδου προγραμματισμού (και ανάλογα με τη διάρκεια των έργων)·
- τους δείκτες αποτελεσμάτων (π.χ. επακόλουθες προμήθειες από τα κράτη μέλη και διπλώματα ευρεσιτεχνίας) κατά τα μεταγενέστερα έτη του Ταμείου.

Οι αξιολογήσεις θα διενεργούνται σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας της 13ης Απριλίου 2016⁵, στα οποία τα τρία θεσμικά όργανα επιβεβαίωσαν ότι οι αξιολογήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και πολιτικής θα πρέπει να αποτελούν τη βάση των εκτιμήσεων επιπτώσεων των επιλογών για περαιτέρω δράση. Οι αξιολογήσεις θα εκτιμούν τις επιπτώσεις του προγράμματος στην πράξη με βάση τους δείκτες/στόχους του προγράμματος και λεπτομερή ανάλυση του βαθμού στον οποίο το πρόγραμμα μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι κατάλληλο, αποτελεσματικό και αποδοτικό, ότι παρέχει επαρκή ενωσιακή προστιθέμενη αξία και ότι είναι συνεπές με τις άλλες πολιτικές της ΕΕ. Θα περιλαμβάνουν τα διδάγματα που αντλήθηκαν για να εντοπιστούν τυχόν ελλείψεις/προβλήματα ή δυνατότητες περαιτέρω βελτίωσης των δράσεων ή των αποτελεσμάτων τους και να συμβάλουν στη μεγιστοποίηση της αξιοποίησής τους/του αντικτύπου τους.

Μόλις υπάρξουν επαρκείς πληροφορίες και το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έναρξη της υλοποίησης, θα πραγματοποιηθεί ενδιάμεση αξιολόγηση του Ταμείου σχετικά με την υλοποίηση του Ταμείου, παράλληλα με τις εκ των υστέρων αξιολογήσεις της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας και του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας.

Η Επιτροπή θα προβεί σε τελική αξιολόγηση κατά τη λήξη της περιόδου υλοποίησης, όταν τα περισσότερα έργα θα έχουν ολοκληρωθεί.

Ενσωμάτωση κλιματικών πτυχών

Η πρόταση της Επιτροπής για το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο 2021-2027 θέτει πιο φιλόδοξο στόχο για την ενσωμάτωση κλιματικών πτυχών σε όλα τα προγράμματα της ΕΕ, με στόχο το 25 % των δαπανών της ΕΕ να συμβάλλει σε κλιματικούς στόχους. Η συμβολή του Ταμείου στην επίτευξη αυτού του γενικού στόχου θα παρακολουθείται μέσω ενός ενωσιακού συστήματος δεικτών του κλίματος σε κατάλληλο επίπεδο επιμερισμού, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης ακριβέστερων μεθοδολογιών, εφόσον είναι διαθέσιμες. Η

⁵ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, της 13ης Απριλίου 2016· ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1-14.

Επιτροπή θα εξακολουθήσει να παρουσιάζει σε ετήσια βάση τις πληροφορίες όσον αφορά τις πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων στο πλαίσιο του ετήσιου σχεδίου προϋπολογισμού.

Για να υποστηριχθεί η πλήρης αξιοποίηση του δυναμικού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας για συμβολή στους κλιματικούς στόχους, η Επιτροπή θα επιδιώξει να εντοπίσει σχετικές δράσεις σε όλες τις διαδικασίες προετοιμασίας, υλοποίησης, επανεξέτασης και αξιολόγησης του Ταμείου.

- **Ημερομηνία εφαρμογής**

Η παρούσα πρόταση προβλέπει ως ημερομηνία έναρξης εφαρμογής την 1η Ιανουαρίου 2021.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας**

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 173 παράγραφος 3, το άρθρο 182 παράγραφος 4, το άρθρο 183 και το άρθρο 188 δεύτερο εδάφιο,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Στο σχέδιο δράσης για την ευρωπαϊκή άμυνα, το οποίο εκδόθηκε στις 30 Νοεμβρίου 2016, η Επιτροπή δεσμεύτηκε να συμπληρώσει, να μοχλεύσει και να εδραιώσει τις προσπάθειες συνεργασίας των κρατών μελών στον τομέα της ανάπτυξης αμυντικών τεχνολογικών και βιομηχανικών ικανοτήτων για την αντιμετώπιση των προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας, καθώς και να προωθήσει μια ανταγωνιστική, καινοτόμο και αποδοτική ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία. Ειδικότερα, πρότεινε τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας (το «Ταμείο») για την υποστήριξη των επενδύσεων στην κοινή έρευνα και στην κοινή ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, ώστε να ενισχυθούν οι συνέργειες και να βελτιωθεί η σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας, και για την προώθηση της από κοινού αγοράς και συντήρησης αμυντικών εξοπλισμών από τα κράτη μέλη. Βάσει του σχεδίου, το Ταμείο θα συμπληρώνει τα εθνικά κονδύλια που ήδη διατίθενται προς τον σκοπό αυτόν και θα λειτουργεί ως κίνητρο που θα ωθεί τα κράτη μέλη να συνεργάζονται και να επενδύουν περισσότερο στον τομέα της άμυνας. Το Ταμείο θα στηρίζει τη συνεργασία καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών.
- (2) Το Ταμείο θα συμβάλει στη δημιουργία μιας ισχυρής, ανταγωνιστικής και καινοτόμου αμυντικής βιομηχανικής και τεχνολογικής βάσης και θα συμβαδίζει με τις πρωτοβουλίες της Ένωσης προς την κατεύθυνση μιας πιο ολοκληρωμένης ευρωπαϊκής αγοράς στον τομέα της άμυνας, ιδίως τις δύο οδηγίες⁶ του 2009 για τις δημόσιες συμβάσεις και για τις μεταφορές αμυντικών προϊόντων εντός της ΕΕ.

⁶ Οδηγία 2009/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεόμενων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας (ΕΕ L

- (3) Στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης προσέγγισης και προς τον σκοπό της προαγωγής της ανταγωνιστικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, θα πρέπει να συσταθεί Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. Το Ταμείο θα πρέπει να αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της καινοτομικότητας, της αποδοτικότητας και της αυτονομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, ώστε να συμβάλλει στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης μέσω της στήριξης της διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ επιχειρήσεων, ερευνητικών κέντρων, εθνικών διοικήσεων, διεθνών οργανισμών και πανεπιστημίων, στη φάση της έρευνας και στη φάση της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών. Προκειμένου να επιτυγχάνονται πιο καινοτόμες λύσεις και να διατηρείται μια ανοικτή εσωτερική αγορά, το Ταμείο θα πρέπει να υποστηρίζει τη διασυνοριακή συμμετοχή των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) καθώς και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας.
- (4) Η φάση της έρευνας αποτελεί στοιχείο ζωτικής σημασίας, δεδομένου ότι απ' αυτήν εξαρτάται η ικανότητα της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και η αυτονομία της όσον αφορά την ανάπτυξη προϊόντων, καθώς και η ανεξαρτησία των κρατών μελών ως τελικών χρηστών αμυντικών προϊόντων. Η φάση της έρευνας που συνδέεται με την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων μπορεί να περιλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους, συνδεδεμένους, ιδίως, με το χαμηλό επίπεδο ωριμότητας των τεχνολογιών και το ενδεχόμενο ανατροπής τους από νέα δεδομένα. Η φάση της ανάπτυξης, η οποία έπεται της φάσης της έρευνας και της τεχνολογίας, επίσης ενέχει σημαντικούς κινδύνους και κόστος, που παρακωλύουν την περαιτέρω αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας και επηρεάζουν δυσμενώς την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης.
- (5) Το Ταμείο δεν θα πρέπει να στηρίζει την αμιγώς βασική έρευνα, η οποία θα πρέπει αντιθέτως να στηρίζεται μέσω άλλων μηχανισμών, ωστόσο στις στηριζόμενες από το Ταμείο δραστηριότητες μπορεί να συμπεριλαμβάνεται βασική έρευνα προσανατολισμένη στην άμυνα η οποία είναι πιθανόν να αποτελέσει τη βάση λύσεων σε εντοπισμένα ή αναμενόμενα προβλήματα ή δυνατότητες.
- (6) Το Ταμείο θα μπορεί να στηρίζει τόσο δράσεις που αφορούν νέα προϊόντα και τεχνολογίες όσο και δράσεις που αφορούν την αναβάθμιση υφιστάμενων προϊόντων και τεχνολογιών, υπό τον όρο ότι η χρήση ήδη υφιστάμενων πληροφοριών η οποία είναι αναγκαία για την υλοποίηση της δράσης με αντικείμενο την αναβάθμιση δεν υπόκειται σε περιορισμούς από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Κατά την υποβολή των αιτήσεων για την ενωσιακή χρηματοδότηση, οι νομικές οντότητες θα πρέπει να υποχρεούνται να παρέχουν τις σχετικές πληροφορίες ώστε να πιστοποιούν ότι δεν υφίστανται περιορισμοί. Ελλείψει τέτοιων πληροφοριών, η ενωσιακή χρηματοδότηση δεν θα πρέπει να μπορεί να χορηγηθεί.
- (7) Προκειμένου να διασφαλίζεται η τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων της Ένωσης και των κρατών μελών της κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, δράσεις οι οποίες αφορούν προϊόντα ή τεχνολογίες των οποίων η χρήση, ανάπτυξη ή παραγωγή απαγορεύεται από το διεθνές δίκαιο δεν θα πρέπει να λαμβάνουν χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ταμείου. Στο

146 της 10.6.2009, σ. 1)· οδηγία 2009/81/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

πλαίσιο αυτό, η επιλεξιμότητα των δράσεων που αφορούν νέα αμυντικά προϊόντα ή τεχνολογίες, για παράδειγμα προϊόντα ή τεχνολογίες σχεδιασμένα ειδικά για τη διεξαγωγή θανατηφόρων επιθέσεων χωρίς ανθρώπινο έλεγχο επί των αποφάσεων εμπλοκής, επίσης θα πρέπει να τελεί υπό την αίρεση των εξελίξεων στο διεθνές δίκαιο.

- (8) Η δυσκολία να συμφωνηθούν ενοποιημένες απαιτήσεις αμυντικών ικανοτήτων και κοινές τεχνικές προδιαγραφές ή πρότυπα παρακωλύει τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των νομικών οντοτήτων που εδρεύουν σε διαφορετικά κράτη μέλη. Η απουσία τέτοιων απαιτήσεων, προδιαγραφών και προτύπων έχει οδηγήσει σε αυξημένο κατακερματισμό του τομέα της άμυνας, τεχνική πολυπλοκότητα, καθυστερήσεις και διογκωμένο κόστος, καθώς και σε ελλιπή διαλειτουργικότητα. Η συμφωνία επί κοινών τεχνικών προδιαγραφών θα πρέπει να αποτελεί προαπαιτούμενο για τις δράσεις που απαιτούν υψηλότερο επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας. Οι δραστηριότητες των κρατών μελών που αποσκοπούν στην ανάπτυξη κοινών απαιτήσεων αμυντικών ικανοτήτων και στην εκπόνηση υποστηρικτικών μελετών, καθώς και οι δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη της διαμόρφωσης κοινού ορισμού τεχνικών προδιαγραφών ή προτύπων, επίσης θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο.
- (9) Δεδομένου ότι σκοπός του Ταμείου είναι να στηρίζει την ανταγωνιστικότητα και την καινοτομικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης μέσω της μόχλευσης και της συμπλήρωσης συνεργατικών δραστηριοτήτων έρευνας και τεχνολογίας στον τομέα της άμυνας καθώς και της μείωσης των κινδύνων που ενέχει η φάση της ανάπτυξης συνεργατικών έργων, οι δράσεις που σχετίζονται με την έρευνα και την ανάπτυξη αμυντικού προϊόντος ή τεχνολογίας θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για στήριξη από το Ταμείο. Το ίδιο θα ισχύει και ως προς την αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένης της διαλειτουργικότητάς τους.
- (10) Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι το Ταμείο αποσκοπεί ιδίως στην ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων και κρατών μελών ανά την Ευρώπη, οι δράσεις θα πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση μόνο εφόσον υλοποιούνται με συνεργασία τουλάχιστον τριών νομικών οντοτήτων που εδρεύουν σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες. Τουλάχιστον τρεις από τις εν λόγω επιλέξιμες νομικές οντότητες, εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο διαφορετικά κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες δεν θα πρέπει να τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο πραγματικό έλεγχο της ίδιας οντότητας ούτε να ελέγχουν η μία την άλλη. Προκειμένου να ενισχυθεί η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών, το Ταμείο μπορεί να στηρίζει κοινές προεμπορικές προμήθειες.
- (11) Σύμφωνα με [παραπομπή προς επικαιροποίηση σύμφωνα με νέα απόφαση για τις ΥΧΕ: το άρθρο 94 της απόφασης 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου⁷], οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) πρέπει να είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του Ταμείου και των ενδεχόμενων συμφωνιών που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η ΥΧΕ.
- (12) Δεδομένου ότι το Ταμείο αποσκοπεί στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της αποδοτικότητας και της αυτονομίας της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, μόνο οι οντότητες

⁷ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Ένωση («απόφαση για τη σύνδεση ΥΧΕ-ΕΕ») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και οι οποίες δεν τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας θα πρέπει, καταρχήν, να είναι επιλέξιμες για στήριξη. Επιπλέον, προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία των βασικών συμφερόντων άμυνας και ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται από τους αποδέκτες και τους υπεργολάβους τους σε δράσεις που στηρίζονται από το Ταμείο δεν θα πρέπει να βρίσκονται στο έδαφος μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών.

- (13) Υπό ορισμένες περιστάσεις, αν είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών της δράσης, θα πρέπει να είναι δυνατή η παρέκκλιση από την αρχή ότι οι αποδέκτες και οι υπεργολάβοι τους δεν θα πρέπει να τελούν υπό τον έλεγχο μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας ή οντότητας μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας. Υπό την προοπτική αυτή, νομικές οντότητες που είναι εγκατεστημένες στην Ένωση και οι οποίες ελέγχονται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας μπορούν να είναι επιλέξιμες, αν πληρούνται συναφείς και αυστηρές προϋποθέσεις για την προστασία των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και των κρατών μελών της. Η συμμετοχή τέτοιων οντοτήτων δεν θα πρέπει να αντιβαίνει στους σκοπούς του Ταμείου. Οι αιτούντες θα πρέπει να παρέχουν όλες τις συναφείς πληροφορίες σχετικά με τις υποδομές, τις εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και τους πόρους που θα χρησιμοποιηθούν στη δράση.
- (14) Αν κοινοπραξία επιθυμεί να συμμετάσχει σε επιλέξιμη δράση και η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης πρόκειται να λάβει τη μορφή επιχορήγησης, η κοινοπραξία θα πρέπει να διορίσει ένα από τα μέλη της ως συντονιστή ο οποίος θα αποτελεί το κύριο σημείο επαφής.
- (15) Αν δράση ανάπτυξης που στηρίζεται από το Ταμείο τελεί υπό τη διαχείριση διαχειριστή έργου που έχει διοριστεί από κράτη μέλη ή συνδεδεμένες χώρες, η Επιτροπή θα πρέπει να ενημερώνει τον διαχειριστή έργου πριν από την εκτέλεση της πληρωμής προς τον αποδέκτη, ώστε ο διαχειριστής έργου να μπορεί να διασφαλίσει την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων από τους αποδέκτες. Υπό ορισμένες περιστάσεις, ο διαχειριστής έργου θα μπορούσε να υποβάλλει στην Επιτροπή τις παρατηρήσεις του σχετικά με την πρόοδο της δράσης, ώστε η Επιτροπή να μπορεί να επαληθεύει το κατά πόσο πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εκτέλεση της πληρωμής.
- (16) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις είναι οικονομικά βιώσιμες, είναι αναγκαίο οι δικαιούχοι να αποδεικνύουν ότι το κόστος της δράσης που δεν καλύπτεται από τη χρηματοδότηση της Ένωσης καλύπτεται από άλλα μέσα χρηματοδότησης.
- (17) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους διάφορους τύπους χρηματοδοτικών μηχανισμών για την από κοινού ανάπτυξη και προμήθεια αμυντικών ικανοτήτων. Η χρηματοδοτική εργαλειοθήκη που έχει αναπτύξει η Επιτροπή θα πρέπει να παρέχει διάφορους τύπους μηχανισμών τους οποίους θα μπορούν να χρησιμοποιούν τα κράτη μέλη για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτουν τα συνεργατικά έργα ανάπτυξης και ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων σε επίπεδο χρηματοδότησης. Η χρήση τέτοιων χρηματοδοτικών μηχανισμών θα μπορούσε να ενισχύσει περαιτέρω τη δρομολόγηση συνεργατικών έργων στον τομέα της άμυνας και να αυξήσει την αποδοτικότητα των αμυντικών δαπανών, μεταξύ άλλων και για τα έργα που στηρίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας.
- (18) Δεδομένων των ιδιαιτεροτήτων της αμυντικής βιομηχανίας, στην οποία η ζήτηση προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, που ελέγχουν επίσης όλες τις προμήθειες αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων των εξαγωγών, η λειτουργία του τομέα της άμυνας είναι μοναδική και δεν ακολουθεί τους συμβατικούς κανόνες και τα επιχειρηματικά μοντέλα που ρυθμίζουν τις πιο παραδοσιακές αγορές. Ως εκ τούτου, η βιομηχανία δεν μπορεί να αναλάβει τη χρηματοδότηση με ίδιους

πόρους σημαντικών έργων έρευνας και ανάπτυξης, και τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες κατά κανόνα χρηματοδοτούν πλήρως όλες τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης. Για την επίτευξη των σκοπών του Ταμείου, ιδίως προκειμένου να παρέχονται κίνητρα για συνεργασία μεταξύ εταιρειών από διαφορετικά κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες, και λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων του αμυντικού τομέα, θα πρέπει να καλύπτεται έως και το σύνολο των επιλέξιμων δαπανών για τις δράσεις που υλοποιούνται πριν από τη φάση της ανάπτυξης πρωτοτύπων.

- (19) Η φάση της ανάπτυξης πρωτοτύπου αποτελεί κρίσιμο στάδιο, κατά το οποίο τα κράτη μέλη ή οι συνδεδεμένες χώρες συνήθως λαμβάνουν την απόφασή τους σχετικά με την ενιαία επένδυσή τους και αρχίζουν τη διαδικασία προμήθειας των μελλοντικών τους αμυντικών προϊόντων ή τεχνολογιών. Για τον λόγο αυτό, κατά τη συγκεκριμένη φάση, τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες συμφωνούν τις αναγκαίες εκατέρωθεν δεσμεύσεις τους, συμπεριλαμβανομένων των δεσμεύσεών τους σχετικά με τον καταμερισμό του κόστους και την κυριότητα επί του έργου. Για να διασφαλίζεται η αξιοπιστία των δεσμεύσεών τους, η χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης στο πλαίσιο του Ταμείου δεν θα πρέπει κατά κανόνα να υπερβαίνει το 20 % των επιλέξιμων δαπανών.
- (20) Για τις δράσεις μετά τη φάση της ανάπτυξης πρωτοτύπου, θα πρέπει να προβλέπεται χρηματοδότηση σε ποσοστό έως 80 %. Οι δράσεις αυτές, οι οποίες βρίσκονται εγγύτερα στην ολοκλήρωση των προϊόντων και τεχνολογιών, επίσης μπορεί να εμπεριέχουν σημαντικό κόστος.
- (21) Τα ενδιαφερόμενα μέρη που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας αντιμετωπίζουν συγκεκριμένες έμμεσες δαπάνες, όπως δαπάνες για ασφάλεια. Επιπλέον, τα εν λόγω ενδιαφερόμενα μέρη δραστηριοποιούνται σε μια ειδική αγορά, στην οποία —χωρίς ζήτηση από την πλευρά των αγοραστών— δεν μπορούν να ανακτήσουν τα έξοδά τους έρευνας και ανάπτυξης όπως συμβαίνει στον πολιτικό τομέα. Επομένως, δικαιολογείται η εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή 25 %, καθώς και η δυνατότητα, σε επίπεδο έργου, χρέωσης έμμεσων δαπανών που θα υπολογίζονται σύμφωνα με τις συνήθεις λογιστικές πρακτικές των δικαιούχων, αν οι πρακτικές αυτές γίνονται δεκτές από τις εθνικές αρχές των δικαιούχων στο πλαίσιο παρόμοιων εθνικών χρηματοδοτικών σχεδίων και εφόσον έχουν κοινοποιηθεί στην Επιτροπή. Ο αρμόδιος διατάκτης θα πρέπει να δικαιολογεί την απόφασή του να δεχθεί έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες πέραν του κατ' αποκοπή συντελεστή του 25 % στο πρόγραμμα εργασίας ή στην πρόσκληση υποβολής προτάσεων.
- (22) Προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι χρηματοδοτούμενες δράσεις θα συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα και την αποδοτικότητα της αμυντικής βιομηχανίας της Ένωσης, είναι σημαντικό τα κράτη μέλη να προτίθενται ήδη να προβούν σε κοινή προμήθεια του τελικού προϊόντος ή χρήση της τεχνολογίας, ιδίως μέσω κοινής διασυνοριακής δημόσιας σύμβασης, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη οργανώνουν από κοινού τις διαδικασίες τους ανάθεσης δημόσιων συμβάσεων, ιδίως με τη χρήση κεντρικής αρχής προμηθειών.
- (23) Η προώθηση της καινοτομίας και της τεχνολογικής ανάπτυξης στην αμυντική βιομηχανία της Ένωσης θα πρέπει να πραγματοποιείται κατά τρόπο που συνάδει με τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η συμβολή της δράσης στην προαγωγή των εν λόγω συμφερόντων και των προτεραιοτήτων έρευνας και ανάπτυξης ικανοτήτων στον τομέα της άμυνας που έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποτελεί κριτήριο χορήγησης. Εντός της Ένωσης, οι κοινές ελλείψεις στην έρευνα και την ανάπτυξη ικανοτήτων στον τομέα της άμυνας προσδιορίζονται στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), ιδίως μέσω του γενικού στρατηγικού θεματολογίου έρευνας και του σχεδίου ανάπτυξης ικανοτήτων. Άλλες ενωσιακές διαδικασίες, όπως η συντονισμένη ετήσια επανεξέταση στον τομέα της άμυνας και η μόνιμη διαρθρωμένη συνεργασία, θα στηρίζουν την

επιδίωξη συναφών προτεραιοτήτων μέσω του προσδιορισμού και της προώθησης ευκαιριών για ενισχυμένη συνεργασία, με σκοπό την εκπλήρωση του ενωσιακού επιπέδου φιλοδοξίας στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας. Κατά περίπτωση, περιφερειακές και διεθνείς προτεραιότητες, συμπεριλαμβανομένων των προτεραιοτήτων στο πλαίσιο του Οργανισμού Βορειοατλαντικού Συμφώνου, επίσης μπορούν να λαμβάνονται υπόψη, αν συνάδουν με τις προτεραιότητες της Ένωσης και δεν συνιστούν εμπόδιο στη συμμετοχή κανενός κράτους μέλους ή συνδεδεμένης χώρας, λαμβανομένης ταυτόχρονα μέριμνας ώστε να αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις.

- (24) Οι επιλέξιμες δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας στο θεσμικό πλαίσιο της Ένωσης θα πρέπει να εξασφαλίζουν ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ νομικών οντοτήτων σε διάφορα κράτη μέλη σε συνεχή βάση και, συνεπώς, να συμβάλλουν άμεσα στους στόχους του Ταμείου. Κατά συνέπεια, αυτά τα έργα, αν επιλεγούν, θα πρέπει να είναι επιλέξιμα για αυξημένο ποσοστό χρηματοδότησης.
- (25) Η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τις άλλες δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος-πλαίσιου «Ορίζων Ευρώπη», προκειμένου να αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις και να εξασφαλίζεται γόνιμη αλληλεπίδραση μεταξύ της έρευνας στον πολιτικό τομέα και αυτής στον αμυντικό τομέα.
- (26) Η κυβερνοασφάλεια και η κυβερνοάμυνα αποτελούν προκλήσεις διαρκώς αυξανόμενης σημασίας, και η Επιτροπή και η Υπατη Εκπρόσωπος έχουν αναγνωρίσει την ανάγκη επίτευξης συνεργειών μεταξύ των δράσεων στον τομέα της κυβερνοάμυνας στο πλαίσιο του Ταμείου και των ενωσιακών πρωτοβουλιών στον τομέα της κυβερνοασφάλειας, όπως αυτών που εξαγγέλθηκαν στην κοινή ανακοίνωση για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο. Ιδίως, το προς σύσταση ευρωπαϊκό κέντρο βιομηχανικών, τεχνολογικών και ερευνητικών ικανοτήτων στον τομέα της κυβερνοασφάλειας θα πρέπει να επιδιώξει συνέργειες μεταξύ της πολιτικής και της αμυντικής διάστασης της κυβερνοασφάλειας. Θα μπορούσε να υποστηρίξει ενεργά τα κράτη μέλη και άλλους σχετικούς συντελεστές με την παροχή συμβουλών, την ανταλλαγή εμπειρογνωσίας και τη διευκόλυνση της συνεργασίας σε σχέση με έργα και δράσεις, καθώς και, όταν του ζητείται από τα κράτη μέλη, με την ανάληψη του ρόλου του διαχειριστή έργων σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας.
- (27) Θα πρέπει να διασφαλιστεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση, με τη συγκέντρωση των δραστηριοτήτων που καλύπτονται από την προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας, την οποία δρομολόγησε η Επιτροπή κατά την έννοια του άρθρου [58 παράγραφος 2 στοιχείο β)] του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ο «δημοσιονομικός κανονισμός»), και των δραστηριοτήτων βάσει του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, το οποίο θεσπίστηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) ... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, και να εναρμονιστούν οι όροι συμμετοχής, να διαμορφωθεί ένα συνεκτικότερο σύνολο μέσων και να ενισχυθεί ο αντίκτυπος σε επίπεδο καινοτομίας, συνεργασίας και οικονομικής αποδοτικότητας, ενώ παράλληλα θα αποφεύγονται οι περιττές αλληλεπικαλύψεις και ο κατακερματισμός. Με μια τέτοια ολοκληρωμένη προσέγγιση, το Ταμείο θα συνέβαλλε επίσης στην καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων της έρευνας στον τομέα της άμυνας, γεφυρώνοντας το χάσμα μεταξύ έρευνας και ανάπτυξης κατά τρόπο που θα λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες του εν λόγω τομέα, και προωθώντας όλες τις μορφές καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της ανατρεπτικής καινοτομίας, στο πεδίο της οποίας ο κίνδυνος αποτυχίας θα πρέπει να γίνεται αποδεκτός.
- (28) Οι στόχοι πολιτικής του Ταμείου θα στηριχθούν επίσης μέσω χρηματοδοτικών μέσων και εγγυήσεων από τον προϋπολογισμό στο πλαίσιο του/των παραθύρου/-ων πολιτικής [...] του Ταμείου InvestEU.

- (29) Η χρηματοδοτική στήριξη θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την αντιμετώπιση δυσλειτουργιών της αγοράς ή μη ικανοποιητικών επενδυτικών συνθηκών, κατά τρόπο αναλογικό, και οι δράσεις δεν θα πρέπει να αναπαράγουν ή να παραγκωνίζουν την ιδιωτική χρηματοδότηση ή να στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά. Οι δράσεις θα πρέπει να έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.
- (30) Τα είδη χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εκτέλεσης στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλέγονται με βάση τη δυνατότητά τους να συμβάλουν στην επίτευξη των ειδικών στόχων των δράσεων και να αποφέρουν αποτελέσματα, λαμβανομένων υπόψη, ιδίως, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Συναφώς, θα πρέπει να εξετάζεται το ενδεχόμενο χρήσης εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή συντελεστών και μοναδιαίων δαπανών, καθώς και χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο [125 παράγραφος 1] του δημοσιονομικού κανονισμού.
- (31) Η Επιτροπή θα πρέπει να καθορίζει ετήσια ή πολυετή προγράμματα εργασίας σύμφωνα με τους στόχους του Ταμείου. Την Επιτροπή θα πρέπει να συνδράμει στη θέσπιση του προγράμματος εργασίας επιτροπή των κρατών μελών. Προκειμένου να αξιοποιηθεί η εμπειρογνώσια του στον τομέα της άμυνας, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας θα αναλάβει ρόλο παρατηρητή στην επιτροπή. Δεδομένων των ιδιοτήτων του τομέα της άμυνας, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης επίσης θα πρέπει να συνδράμει την επιτροπή των κρατών μελών.
- (32) Προκειμένου να διασφαλιστούν ομοιόμορφοι όροι για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες για τη θέσπιση του προγράμματος εργασίας και για τη χορήγηση της χρηματοδότησης σε επιλεγμένες δράσεις ανάπτυξης. Ειδικότερα, κατά την υλοποίηση δράσεων ανάπτυξης, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι ιδιαιτερότητες του τομέα της άμυνας, ιδίως η ευθύνη των κρατών μελών και/ή των συνδεδεμένων χωρών για τη διαδικασία προγραμματισμού και προμήθειας. Οι εν λόγω εκτελεστικές αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) [αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου]⁸.
- (33) Προκειμένου να προαχθεί μια ανοικτή εσωτερική αγορά, θα πρέπει να ενθαρρύνεται η συμμετοχή ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης με διασυνοριακή δραστηριότητα, είτε ως μελών κοινοπραξίας είτε ως υπεργολάβων.
- (34) Η Επιτροπή θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθειες για να διατηρεί διάλογο με τα κράτη μέλη και τη βιομηχανία, ώστε να εξασφαλισθεί η επιτυχία του Ταμείου.
- (35) Ο παρών κανονισμός καθορίζει δημοσιονομικό κονδύλιο για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας το οποίο θα αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια [της νέας διοργανικής συμφωνίας] μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

δημοσιονομική διαχείριση⁹, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

- (36) Ο δημοσιονομικός κανονισμός εφαρμόζεται στο Ταμείο, εκτός αν ορίζεται άλλως. Θεσπίζει κανόνες για την εκτέλεση του προϋπολογισμού της Ένωσης, στους οποίους συμπεριλαμβάνονται κανόνες για τις επιχορηγήσεις, τα βραβεία, τις προμήθειες, τη χρηματοδοτική συνδρομή, τα χρηματοδοτικά μέσα και τις εγγυήσεις από τον προϋπολογισμό.
- (37) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που θεσπίζονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης εφαρμόζονται στον παρόντα κανονισμό. Οι κανόνες αυτοί προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και καθορίζουν ιδίως τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, προμηθειών, βραβείων, έμμεσης εκτέλεσης, ενώ προβλέπουν επαληθεύσεις ως προς την ευθύνη των δημοσιονομικών παραγόντων. Οι κανόνες που θεσπίζονται βάσει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ αφορούν επίσης την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σε περίπτωση γενικευμένων ελλείψεων στον τομέα του κράτους δικαίου στα κράτη μέλη, καθώς ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική ενωσιακή χρηματοδότηση.
- (38) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁰, τον κανονισμό (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου¹¹, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου¹² και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου¹³, τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται μέσω αναλογικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων της πρόληψης, του εντοπισμού, της διόρθωσης και της διερεύνησης παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης, της ανάκτησης των απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, της επιβολής διοικητικών κυρώσεων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί διοικητικές έρευνες, μεταξύ των οποίων και επιτόπιους ελέγχους και εξακριβώσεις, με στόχο να διαπιστωθεί αν υπήρξε απάτη, διαφθορά ή οποιαδήποτε άλλη παράνομη δραστηριότητα σε βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία μπορεί να

⁹ Παραπομπή προς επικαιροποίηση: ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1. Η συμφωνία είναι διαθέσιμη στην ακόλουθη διεύθυνση: http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2013.373.01.0001.01.ELL&toc=OJ:C:2013:373:TOC

¹⁰ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.95, σ. 1).

¹² Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.96, σ. 2).

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

διερευνά και να ασκεί διώξεις για περιπτώσεις απάτης και άλλων ποινικών αδικημάτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁴. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης υποχρεούται να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την πρόσβαση που απαιτείται στην Επιτροπή, στην OLAF, στην Ευρωπαϊκή Εισαγγελία και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, και να διασφαλίζει ότι κάθε τρίτος που συμμετέχει στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης παρέχει ισοδύναμα δικαιώματα.

- (39) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν σε ενωσιακά προγράμματα στο πλαίσιο της συνεργασίας που εγκαθιδρύεται από τη συμφωνία για τον ΕΟΧ, η οποία προβλέπει την υλοποίηση των προγραμμάτων με απόφαση που λαμβάνεται βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να περιληφθεί ειδική διάταξη ώστε να χορηγηθούν στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο τα αναγκαία δικαιώματα και η πρόσβαση για να είναι σε θέση να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (40) Σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, της 13ης Απριλίου 2016, υφίσταται η ανάγκη αξιολόγησης του παρόντος κανονισμού με βάση πληροφορίες που θα συλλέγονται μέσω ειδικών απαιτήσεων παρακολούθησης, ενώ παράλληλα θα αποφεύγονται η υπερβολική ρύθμιση και ο διοικητικός φόρτος, ιδίως για τα κράτη μέλη. Κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν μετρήσιμους δείκτες ως βάση για την αξιολόγηση των επιπτώσεων του κανονισμού στην πράξη. Η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί σε ενδιάμεση αξιολόγηση το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έναρξη υλοποίησης του Ταμείου και σε τελική αξιολόγηση κατά το τέλος της περιόδου υλοποίησης του Ταμείου, για να εξετάσει τις οικονομικές δραστηριότητες όσον αφορά τα αποτελέσματα της δημοσιονομικής εκτέλεσης και, στο μέτρο του εφικτού κατά τον εν λόγω χρόνο, τα αποτελέσματα και τον αντίκτυπό τους. Στο πλαίσιο της εν λόγω έκθεσης θα πρέπει επίσης να αναλύεται η διασυννοριακή συμμετοχή ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης σε έργα στηριχθέντα από το Ταμείο, καθώς και η συμμετοχή ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης στην παγκόσμια αξιακή αλυσίδα. Η Επιτροπή μπορεί επίσης να προτείνει τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού ως αντίδραση σε πιθανές εξελίξεις κατά την υλοποίηση του Ταμείου.
- (41) Λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για την εφαρμογή της συμφωνίας του Παρισιού και τους στόχους αειφόρου ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, το Ταμείο θα συμβάλει στην ενσωμάτωση της κλιματικής δράσης στις πολιτικές της Ένωσης και στην επίτευξη του γενικού στόχου το 25 % των δαπανών του προϋπολογισμού της ΕΕ να προάγει την επίτευξη των κλιματικών στόχων. Σχετικές δράσεις θα προσδιοριστούν κατά τη διάρκεια της προετοιμασίας και της υλοποίησης του Ταμείου και θα επαναξιολογηθούν στο πλαίσιο της ενδιάμεσης αξιολόγησής του.

¹⁴ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

- (42) Δεδομένου ότι το Ταμείο στηρίζει μόνο τις φάσεις της έρευνας και της ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, η Ένωση δεν θα πρέπει, καταρχήν, να αποκτά την κυριότητα ή δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επί των προϊόντων ή των τεχνολογιών που προκύπτουν από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις, εκτός αν η συνδρομή της Ένωσης παρέχεται μέσω προμήθειας. Ωστόσο, όσον αφορά τις δράσεις έρευνας, τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη και συνδεδεμένες χώρες θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν τα αποτελέσματα των χρηματοδοτούμενων δράσεων και να συμμετέχουν σε επακόλουθες συνεργατικές δράσεις ανάπτυξης, και, επομένως, θα πρέπει να επιτρέπονται παρεκκλίσεις από την αρχή αυτή.
- (43) Η χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης δεν θα πρέπει να επηρεάζει τη μεταφορά προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Ένωσης, σύμφωνα με την οδηγία 2009/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹⁵, ούτε την εξαγωγή προϊόντων, εξοπλισμού ή τεχνολογιών.
- (44) Η χρήση ευαίσθητων βασικών πληροφοριών ή η πρόσβαση μη εξουσιοδοτημένων ατόμων σε ευαίσθητου χαρακτήρα αποτελέσματα ερευνητικών έργων μπορεί να έχει αρνητικές συνέπειες για τα συμφέροντα της Ένωσης ή ενός ή περισσότερων κρατών μελών της. Ως εκ τούτου, ο χειρισμός εμπιστευτικών δεδομένων και διαβαθμισμένων πληροφοριών θα πρέπει να διέπεται από ολόκληρη τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των εσωτερικών κανονισμών των θεσμικών οργάνων, όπως η απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής¹⁶.
- (45) Για τη συμπλήρωση ή την τροποποίηση των δεικτών ως προς την πορεία του αντικτύπου, εφόσον κριθεί αναγκαία, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διενεργεί η Επιτροπή κατάλληλες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες της, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, οι δε διαβουλεύσεις να διενεργούνται σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Ειδικότερα, για να εξασφαλιστεί ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα ταυτόχρονα με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
- (46) Η Επιτροπή θα πρέπει να διαχειρίζεται το Ταμείο λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις απαιτήσεις εμπιστευτικότητας και ασφάλειας, ιδίως όσον αφορά τις διαβαθμισμένες και τις ευαίσθητες πληροφορίες,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

¹⁵ Οδηγία 2009/43/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2009, για την απλούστευση των όρων και προϋποθέσεων για τις μεταφορές προϊόντων συνδεδεμένων με τον τομέα της άμυνας εντός της Κοινότητας (ΕΕ L 146 της 10.6.2009, σ. 1).

¹⁶ Απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ (ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53).

ΤΙΤΛΟΣ Ι ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 *Αντικείμενο*

Ο παρών κανονισμός θεσπίζει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (το «Ταμείο»).

Καθορίζει τους σκοπούς του Ταμείου, τον προϋπολογισμό του για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και τους κανόνες για την παροχή της εν λόγω χρηματοδότησης.

Άρθρο 2 *Ορισμοί*

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- 1) **«συνδυαστικές πράξεις»:** δράσεις που υποστηρίζονται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των συνδυαστικών μηχανισμών σύμφωνα με το άρθρο [2 σημείο 6] του δημοσιονομικού κανονισμού, οι οποίες συνδυάζουν μη επιστρεπτές μορφές στήριξης και/ή χρηματοδοτικά μέσα από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με επιστρεπτές μορφές στήριξης από ιδρύματα αναπτυξιακής ή άλλης δημόσιας χρηματοδότησης καθώς και από εμπορικά χρηματοδοτικά ιδρύματα και επενδυτές·
- 2) **«έλεγχος»:** η δυνατότητα άσκησης αποφασιστικής επιρροής σε μια νομική οντότητα, άμεσα ή έμμεσα μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων·
- 3) **«δράση ανάπτυξης»:** κάθε δράση που αποτελείται πρωτίστως από προσανατολισμένες στην άμυνα δραστηριότητες στη φάση της ανάπτυξης, είτε αφορά νέα προϊόντα ή τεχνολογίες είτε αφορά την αναβάθμιση υφιστάμενων προϊόντων ή τεχνολογιών, εξαιρουμένης της παραγωγής ή της χρήσης όπλων·
- 4) **«ανατρεπτική τεχνολογία για την άμυνα»:** τεχνολογία της οποίας η εφαρμογή μπορεί να μεταβάλει δραστικά τις έννοιες και τη διεξαγωγή αμυντικών υποθέσεων·
- 5) **«δομές εκτελεστικής διαχείρισης»:** κάθε όργανο ή όργανα τα οποία έχουν διοριστεί σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, που έχουν την εξουσία να διαμορφώνουν τη στρατηγική, τους στόχους και τη γενική διεύθυνση της νομικής οντότητας, και εποπτεύουν και παρακολουθούν τη λήψη αποφάσεων σε επίπεδο διαχείρισης·
- 6) **«νομική οντότητα»:** κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συσταθεί και αναγνωρίζεται ως τέτοιο βάσει του εθνικού, του ενωσιακού ή του διεθνούς δικαίου και το οποίο διαθέτει νομική προσωπικότητα και μπορεί, ενεργώντας για δικό του λογαριασμό, να ασκεί

δικαιώματα και να υπόκειται σε υποχρεώσεις, ή κάθε οντότητα χωρίς νομική προσωπικότητα σύμφωνα με το άρθρο [197 παράγραφος 2 στοιχείο γ)] του δημοσιονομικού κανονισμού·

- 7) **«επιχείρηση μεσαίας κεφαλαιοποίησης»:** επιχείρηση η οποία δεν είναι πολύ μικρή, μικρή ή μεσαία επιχείρηση («ΜΜΕ»), όπως αυτές ορίζονται στη σύσταση 2003/361/EK της Επιτροπής¹⁷, και η οποία απασχολεί έως 3 000 υπαλλήλους, με τον αριθμό των απασχολούμενων να υπολογίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 3, 4, 5 και 6 του τίτλου I του παραρτήματος της εν λόγω σύστασης·
- 8) **«προεμπορική προμήθεια»:** προμήθεια υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που περιλαμβάνει καταμερισμό κινδύνων-οφελών υπό όρους αγοράς και ανταγωνιστική ανάπτυξη κατά φάσεις, σε περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται σαφής διαχωρισμός μεταξύ των υπηρεσιών έρευνας και ανάπτυξης που παρέχονται και της διάθεσης εμπορικών ποσοτήτων τελικών προϊόντων·
- 9) **«διαχειριστής έργου»:** κάθε αναθέτουσα αρχή που είναι εγκατεστημένη σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα, η οποία έχει συσταθεί από κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα ή ομάδα κρατών μελών και/ή συνδεδεμένων χωρών για τη διαχείριση πολυεθνικών εξοπλιστικών σχεδίων σε μόνιμη ή σε ad-hoc βάση·
- 10) **«αποδέκτης»:** κάθε νομική οντότητα που λαμβάνει χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ταμείου·
- 11) **«δράση έρευνας»:** κάθε δράση που συνίσταται σε δραστηριότητες έρευνας επικεντρωμένες αποκλειστικά σε αμυντικές εφαρμογές·
- 12) **«αποτελέσματα»:** κάθε υλική ή άυλη εκροή δράσης, για παράδειγμα δεδομένα, τεχνογνωσία ή πληροφορίες, ανεξαρτήτως μορφής ή φύσης, είτε μπορεί να προστατευτεί είτε όχι, καθώς και κάθε συνδεδεμένο μ' αυτήν δικαίωμα, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- 13) **«ειδική έκθεση»:** συγκεκριμένο παραδοτέο δράσης έρευνας στο οποίο συνοψίζονται τα αποτελέσματα της δράσης και παρέχονται εκτενείς πληροφορίες σχετικά με τις βασικές αρχές, τους στόχους, τις πραγματικές εκβάσεις, τις βασικές ιδιότητες, τις πραγματοποιηθείσες δοκιμές, τα δυνητικά οφέλη, τις δυνητικές αμυντικές εφαρμογές και την αναμενόμενη πορεία αξιοποίησης της έρευνας·
- 14) **«πρωτότυπο συστήματος»:** μοντέλο προϊόντος ή τεχνολογίας που μπορεί να καταδείξει την απόδοση του στοιχείου σε επιχειρησιακό περιβάλλον·
- 15) **«τρίτη χώρα»:** χώρα η οποία δεν είναι μέλος της Ένωσης·
- 16) **«μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα»:** τρίτη χώρα η οποία δεν είναι συνδεδεμένη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 5·
- 17) **«οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας»:** νομική οντότητα η οποία είναι εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή της οποίας οι δομές εκτελεστικής διαχείρισης βρίσκονται σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα.

¹⁷ Σύσταση 2003/361/EK της Επιτροπής, της 6ης Μαΐου 2003, σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 124 της 20.5.2003, σ. 36).

Άρθρο 3
Σκοποί του Ταμείου

1. Ο γενικός σκοπός του Ταμείου είναι η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας, της αποδοτικότητας και της ικανότητας καινοτομίας της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας μέσω της υποστήριξης συνεργατικών δράσεων και διασυνοριακής συνεργασίας μεταξύ νομικών οντοτήτων σε ολόκληρη την Ένωση, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, και μέσω της καλύτερης αξιοποίησης του βιομηχανικού δυναμικού καινοτομίας, έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης, σε κάθε στάδιο του βιομηχανικού κύκλου ζωής, ώστε να συμβάλει στη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης. Το Ταμείο αναμένεται επίσης να συνεισφέρει στην ελευθερία δράσης της Ένωσης, καθώς και στην αυτονομία της, ιδίως από τεχνολογική και βιομηχανική άποψη.
2. Το Ταμείο έχει τους ακόλουθους ειδικούς σκοπούς:
 - α) υποστήριξη συνεργατικών ερευνητικών έργων που μπορούν να ενισχύσουν σημαντικά τις επιδόσεις των μελλοντικών ικανοτήτων, με σκοπό τη μεγιστοποίηση της καινοτομίας και την ανάπτυξη νέων και ενδεχομένως ανατρεπτικών αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών·
 - β) υποστήριξη συνεργατικών έργων ανάπτυξης αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών που συμβαδίζουν με τις προτεραιότητες αμυντικών ικανοτήτων που έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας, ώστε να βοηθήσουν στην αύξηση της αποδοτικότητας των αμυντικών δαπανών εντός της Ένωσης, στην επίτευξη υψηλότερων οικονομιών κλίμακας, στη μείωση του κινδύνου άσκοπης επανάληψης εργασιών και, συνεπώς, στη μείωση του κατακερματισμού των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών σε ολόκληρη την Ένωση. Εν τέλει, το Ταμείο θα επιτύχει αύξηση της διαλειτουργικότητας μεταξύ των ικανοτήτων των κρατών μελών.

Άρθρο 4
Προϋπολογισμός

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας για την περίοδο 2021–2027 ανέρχεται σε 13 000 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές.
2. Η ενδεικτική κατανομή του ποσού που αναφέρεται στην παράγραφο 1 είναι η εξής:
 - α) έως 4 100 000 000 EUR για δράσεις έρευνας·
 - β) έως 8 900 000 000 EUR για δράσεις ανάπτυξης.
3. Το ποσό που προβλέπεται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιείται για τεχνική και διοικητική συνδρομή για την υλοποίηση του Ταμείου, όπως π.χ. δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, περιλαμβανομένων των εταιρικών συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών.
4. Ποσοστό έως 5 % του χρηματοδοτικού κονδυλίου που αναφέρεται στην παράγραφο 1 διατίθεται στην υποστήριξη ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα.
5. Πόροι που έχουν διατεθεί στα κράτη μέλη στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, να μεταφερθούν στο Ταμείο. Η Επιτροπή εκτελεί τους εν λόγω πόρους άμεσα, σύμφωνα με το άρθρο [62 παράγραφος 1 στοιχείο α)] του δημοσιονομικού κανονισμού. Όταν είναι δυνατόν, οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 5
Συνδεδεμένες χώρες

Η συμμετοχή στο Ταμείο είναι ανοικτή στα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) τα οποία είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στη συμφωνία για τον ΕΟΧ.

Άρθρο 6
Υποστήριξη ανατρεπτικών τεχνολογιών για την άμυνα

1. Η Επιτροπή χορηγεί χρηματοδότηση μέσω ανοικτών και δημόσιων διαβουλεύσεων στους τομείς παρέμβασης που καθορίζονται στα προγράμματα εργασίας.
2. Η Επιτροπή μπορεί, κατά περίπτωση, να προσδιορίζει την καταλληλότερη μορφή χρηματοδότησης για τη χρηματοδότηση καινοτόμων λύσεων.

Άρθρο 7
Ηθική

1. Οι δράσεις που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ταμείου συμμορφώνονται με τις ηθικές αρχές και τη σχετική εθνική, ενωσιακή και διεθνή νομοθεσία.
2. Οι προτάσεις υποβάλλονται συστηματικά σε έλεγχο διαλογής έτσι ώστε όσες δράσεις εγείρουν σύνθετα ή σοβαρά ζητήματα ηθικής να εντοπίζονται και να υποβάλλονται σε ηθική κρίση. Οι έλεγχοι διαλογής και οι ηθικές κρίσεις διενεργούνται από την Επιτροπή, με την υποστήριξη ειδικών στον τομέα της αμυντικής ηθικής. Η Επιτροπή διασφαλίζει στον υψηλότερο δυνατό βαθμό τη διαφάνεια των διαδικασιών ηθικής κρίσης.
3. Οι οντότητες που συμμετέχουν στη δράση λαμβάνουν κάθε απαραίτητη έγκριση ή άλλο υποχρεωτικό έγγραφο από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, τις τοπικές επιτροπές δεοντολογίας ή άλλους φορείς, όπως π.χ. αρχές προστασίας δεδομένων, πριν από την έναρξη των σχετικών δραστηριοτήτων. Τα έγγραφα αυτά φυλάσσονται σε αρχείο και υποβάλλονται στην Επιτροπή.
4. Η Επιτροπή διενεργεί ελέγχους ηθικής κατά τη διάρκεια της υλοποίησης της δράσης, εφόσον χρειάζεται. Σε περιπτώσεις σοβαρών ή σύνθετων ζητημάτων ηθικής, οι έλεγχοι διενεργούνται από την Επιτροπή με την υποστήριξη ειδικών στον τομέα της αμυντικής ηθικής.
5. Οι δράσεις που δεν είναι ηθικώς αποδεκτές μπορούν να απορριφθούν ή να τερματιστούν ανά πάσα στιγμή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 8
Υλοποίηση και μορφές χρηματοδότησης από την ΕΕ

1. Το Ταμείο υλοποιείται υπό άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.
2. Το Ταμείο μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση σε οποιαδήποτε από τις μορφές που προβλέπονται στον δημοσιονομικό κανονισμό, και ιδίως επιχορηγήσεις, βραβεία και συμβάσεις προμηθειών. Μπορεί επίσης να παρέχει χρηματοδότηση με τη μορφή χρηματοδοτικών μέσων στο πλαίσιο συνδυαστικών πράξεων.

Άρθρο 9

Σωρευτική, συμπληρωματική και συνδυασμένη χρηματοδότηση

1. Δράση η οποία έχει λάβει ενίσχυση από άλλο ενωσιακό πρόγραμμα μπορεί να λάβει ενίσχυση και από το Ταμείο, υπό τον όρο ότι οι ενισχύσεις δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. Οι κανόνες κάθε συνεισφέροντος ενωσιακού προγράμματος/Ταμείου εφαρμόζονται στην αντίστοιχη συνεισφορά του στη δράση. Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης και η υποστήριξη από τα διάφορα ενωσιακά προγράμματα μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία, σύμφωνα με τα έγγραφα όπου καθορίζονται οι προϋποθέσεις για την υποστήριξη.
2. Οι δράσεις στις οποίες έχει απονεμηθεί πιστοποίηση σφραγίδας αριστείας ή οι οποίες πληρούν τις ακόλουθες σωρευτικές και συγκριτικές προϋποθέσεις:
 - α) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο του Ταμείου·
 - β) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
 - γ) δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν στο πλαίσιο της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών,

μπορούν να λαμβάνουν υποστήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ταμείο Συνοχής, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο ή το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης, σύμφωνα με το άρθρο [65] παράγραφος 5 του κανονισμού (ΕΕ) XX [κανονισμός περί κοινών διατάξεων] και το άρθρο [8] του κανονισμού (ΕΕ) XX [Χρηματοδότηση, διαχείριση και παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής], εφόσον οι δράσεις αυτές συμβαδίζουν με τους σκοπούς του σχετικού προγράμματος. Εφαρμόζονται οι κανόνες του Ταμείου που παρέχει την υποστήριξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Άρθρο 10

Επιλέξιμες οντότητες

1. Οι αιτούντες και οι υπεργολάβοι τους είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση εφόσον είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα, εφόσον οι δομές εκτελεστικής διαχείρισής τους βρίσκονται στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και εφόσον δεν ελέγχονται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, οι αιτούντες που είναι εγκατεστημένοι στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη χώρα και ελέγχονται από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας μπορούν να είναι επιλέξιμοι για χρηματοδότηση εάν αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών της δράσης και υπό την προϋπόθεση ότι η συμμετοχή

τους δεν απειλεί τα συμφέροντα ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της. Για να διασφαλιστεί η προστασία των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ζητά από τον αιτούντα να παράσχει στοιχεία που να αποδεικνύουν ιδίως ότι:

- α) ο έλεγχος επί του αιτούντος δεν θα ασκείται κατά τρόπο που να περιορίζει με οποιονδήποτε τρόπο την ικανότητά του να εκτελέσει και να ολοκληρώσει τη δράση·
 - β) θα αποτρέπεται η πρόσβαση μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών ή οντοτήτων μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών σε διαβαθμισμένες και σε μη διαβαθμισμένες ευαίσθητες πληροφορίες που αφορούν τη δράση· και τα πρόσωπα που συμμετέχουν στη δράση θα διαθέτουν εθνική εξουσιοδότηση ασφαλείας από κράτος μέλος ή από συνδεδεμένη χώρα·
 - γ) τα αποτελέσματα της δράσης θα παραμείνουν στον δικαιούχο και δεν θα υπόκεινται σε έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή άλλες οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών κατά τη διάρκεια της δράσης και για καθορισμένη χρονική περίοδο μετά την ολοκλήρωσή της.
3. Όλες οι υποδομές, οι εγκαταστάσεις, τα περιουσιακά στοιχεία και οι πόροι που χρησιμοποιούνται για δράσεις που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του Ταμείου βρίσκονται στο έδαφος της Ένωσης ή συνδεδεμένων χωρών. Επιπλέον, όταν εκτελούν επιλέξιμη δράση, οι δικαιούχοι και οι υπεργολάβοι τους συνεργάζονται μόνο με νομικές οντότητες εγκατεστημένες στην Ένωση ή σε συνδεδεμένη τρίτη χώρα, οι οποίες δεν ελέγχονται από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών.
 4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, οι δικαιούχοι και οι υπεργολάβοι που συμμετέχουν στη δράση μπορούν να χρησιμοποιούν περιουσιακά στοιχεία, υποδομές, εγκαταστάσεις και πόρους τους που βρίσκονται ή διατηρούνται στο έδαφος μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας εάν αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών της δράσης και υπό την προϋπόθεση ότι αυτό δεν απειλεί την ασφάλεια της Ένωσης και των κρατών μελών της. Υπό τις ίδιες προϋποθέσεις, όταν εκτελούν επιλέξιμη δράση, οι δικαιούχοι και οι υπεργολάβοι τους μπορούν να συνεργάζονται με οντότητα εγκατεστημένη σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα. Οι δαπάνες που προκύπτουν από τη χρήση τέτοιων υποδομών, εγκαταστάσεων, περιουσιακών στοιχείων ή πόρων και από τέτοια συνεργασία δεν θεωρούνται επιλέξιμες στο πλαίσιο του Ταμείου.
 5. Για να διασφαλιστεί η προστασία των συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, η πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή η συμφωνία επιχορήγησης καθορίζει πρόσθετες προϋποθέσεις. Οι προϋποθέσεις αυτές αφορούν ιδίως τις διατάξεις σχετικά με την κυριότητα των αποτελεσμάτων της δράσης και με την πρόσβαση σε διαβαθμισμένες και μη διαβαθμισμένες ευαίσθητες πληροφορίες, καθώς και σχετικά με τις εγγυήσεις της ασφάλειας εφοδιασμού.
 6. Οι αιτούντες υποβάλλουν όλες τις συναφείς πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας και των προϋποθέσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 έως 4.
 7. Αιτήσεις για τις οποίες απαιτούνται οι επαληθεύσεις της παραγράφου 2 ή της παραγράφου 4 επιτρέπεται να υποβάλλονται μόνο με τη συγκατάθεση του κράτους μέλους ή της συνδεδεμένης χώρας στο οποίο / στην οποία είναι εγκατεστημένος ο αιτών.
 8. Σε περίπτωση που, κατά τη διάρκεια της υλοποίησης μιας δράσης, πραγματοποιείται κάποια αλλαγή η οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να θέσει υπό αμφισβήτηση τη συμμόρφωση με τα εν λόγω κριτήρια και προϋποθέσεις, ο δικαιούχος ενημερώνει την Επιτροπή, η οποία

αξιολογεί κατά πόσον εξακολουθούν να πληρούνται τα εν λόγω κριτήρια και προϋποθέσεις και εξετάζει τον ενδεχόμενο αντίκτυπο επί της χρηματοδότησης της δράσης.

9. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «υπεργολάβου» σημαίνει υπεργολάβους με άμεση συμβατική σχέση με δικαιούχο, άλλους υπεργολάβους στους οποίους έχει κατανεμηθεί τουλάχιστον το 10 % του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών της δράσης, και υπεργολάβους οι οποίοι ενδέχεται να χρειαστούν πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής προκειμένου να εκτελέσουν τη δράση.

Άρθρο 11 *Επιλέξιμες δράσεις*

1. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι μόνον οι δράσεις που υλοποιούν τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 3.
2. Το Ταμείο παρέχει υποστήριξη τόσο σε δράσεις που αφορούν νέα προϊόντα και τεχνολογίες όσο και σε δράσεις που αφορούν την αναβάθμιση υφιστάμενων προϊόντων και τεχνολογιών, υπό τον όρο ότι η χρήση ήδη υφιστάμενων πληροφοριών η οποία είναι αναγκαία για την εκτέλεση της αναβάθμισης δεν υπόκειται άμεσα ή έμμεσα σε περιορισμούς από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών.
3. Μια επιλέξιμη δράση αφορά ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) δραστηριότητες που αποσκοπούν στη δημιουργία, τη στήριξη και τη βελτίωση νέων γνώσεων και αμυντικών τεχνολογιών οι οποίες μπορούν να προσφέρουν σημαντικά αποτελέσματα στον τομέα της άμυνας·
 - β) δραστηριότητες που αποσκοπούν στην αύξηση της διαλειτουργικότητας και της ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς παραγωγής και ανταλλαγής δεδομένων, στην εκμάθηση κρίσιμων αμυντικών τεχνολογιών, στην ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού ή στην απόκτηση της δυνατότητας αποτελεσματικής αξιοποίησης των αποτελεσμάτων για αμυντικά προϊόντα και τεχνολογίες·
 - γ) μελέτες, όπως μελέτες σκοπιμότητας για τη διερεύνηση της δυνατότητας ανάπτυξης μιας νέας ή βελτιωμένης τεχνολογίας, προϊόντος, διεργασίας, υπηρεσίας, λύσης ή στατιστικών στοιχείων σχετικά με την αμυντική βιομηχανία και έργα για την πιλοτική συλλογή δεδομένων·
 - δ) σχεδιασμό ενός αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας, και προσδιορισμός των τεχνικών προδιαγραφών σύμφωνα με τις οποίες έχει αναπτυχθεί ο σχεδιασμός αυτός, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν την εκτέλεση τμηματικών δοκιμών για τη μείωση των κινδύνων σε βιομηχανικό ή αντιπροσωπευτικό περιβάλλον·
 - ε) ανάπτυξη μοντέλου αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας που μπορεί να καταδείξει τις επιδόσεις του αντικειμένου σε επιχειρησιακό περιβάλλον (πρωτότυπο συστήματος)·
 - στ) εκτέλεση δοκιμών για ένα αμυντικό προϊόν, υλικό ή άυλο στοιχείο ή τεχνολογία·
 - ζ) έγκριση αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας. Η έγκριση είναι ολόκληρη η διαδικασία κατά την οποία καταδεικνύεται ότι ο σχεδιασμός ενός αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας πληροί τις καθορισμένες απαιτήσεις. Αυτή η διαδικασία παρέχει αντικειμενικά στοιχεία με τα οποία καταδεικνύεται ότι οι ιδιαίτερες απαιτήσεις ενός σχεδιασμού έχουν επιτευχθεί·
 - η) πιστοποίηση ενός αμυντικού προϊόντος, υλικού ή άυλου στοιχείου ή τεχνολογίας. Η πιστοποίηση είναι η διαδικασία σύμφωνα με την οποία μια εθνική αρχή πιστοποιεί ότι

το αμυντικό προϊόν, υλικό ή άυλο στοιχείο ή τεχνολογία συμμορφώνεται με τους εφαρμοστέους κανονισμούς·

- θ) ανάπτυξη τεχνολογιών ή υλικού που αυξάνουν την αποδοτικότητα σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών·
 - ι) δραστηριότητες διάδοσης, εκδηλώσεις δικτύωσης και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης.
4. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο πρόγραμμα εργασίας που αναφέρεται στο άρθρο 27, η δράση εκτελείται με συνεργασία τουλάχιστον τριών νομικών οντοτήτων που είναι εγκατεστημένες σε τουλάχιστον τρία διαφορετικά κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες. Τουλάχιστον τρεις από τις εν λόγω επιλέξιμες οντότητες, εγκατεστημένες σε τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες δεν τελούν υπό τον άμεσο ή έμμεσο πραγματικό έλεγχο της ίδιας οντότητας και δεν ελέγχουν η μία την άλλη, καθ' όλη τη διάρκεια της υλοποίησης της δράσης.
5. Η παράγραφος 4 δεν εφαρμόζεται για τις δράσεις που αναφέρονται στα στοιχεία γ) και ι) της παραγράφου 3 και για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 6.
6. Δράσεις για την ανάπτυξη προϊόντων και τεχνολογιών των οποίων η χρήση, η ανάπτυξη ή η παραγωγή απαγορεύεται από το εφαρμοστέο διεθνές δίκαιο δεν είναι επιλέξιμες.

Άρθρο 12

Διαδικασία επιλογής και χορήγησης

- 1. Επιχορηγήσεις μπορούν να δοθούν χωρίς πρόσκληση υποβολής προτάσεων στις νομικές οντότητες που προσδιορίζονται στο πρόγραμμα εργασίας σύμφωνα με το άρθρο [195 στοιχείο ε)] του δημοσιονομικού κανονισμού.
- 2. Η Επιτροπή χορηγεί τη χρηματοδότηση για τις επιλεγμένες δράσεις έπειτα από κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή κατ' εφαρμογή του άρθρου [195 στοιχείο ε)] του δημοσιονομικού κανονισμού.
- 3. Για τη χορήγηση χρηματοδότησης σε δράσεις ανάπτυξης, η Επιτροπή ενεργεί μέσω εκτελεστικών πράξεων που εκδίδονται με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 13

Κριτήρια χορήγησης

- 1. Κάθε πρόταση αξιολογείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) συνεισφορά στην αριστεία ή δυνατότητα ανατρεπτικής προόδου στον αμυντικό τομέα, ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι τα αναμενόμενα αποτελέσματα της προτεινόμενης δράσης παρουσιάζουν σημαντικά πλεονεκτήματα σε σύγκριση με τα υφιστάμενα προϊόντα ή τεχνολογίες·
 - β) συνεισφορά στην καινοτομία και την τεχνολογική ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, ιδίως όταν αποδεικνύεται ότι η προτεινόμενη δράση περιλαμβάνει πρωτοποριακές ή καινοτόμες έννοιες και προσεγγίσεις, νέες ελπιδοφόρες μελλοντικές τεχνολογικές βελτιώσεις ή εφαρμογή τεχνολογιών ή εννοιών που δεν εφαρμόζονταν έως τότε στον αμυντικό τομέα·

- γ) συνεισφορά στην ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, ιδίως με τη δημιουργία νέων ευκαιριών στην αγορά και την επιτάχυνση της ανάπτυξης εταιρειών σε ολόκληρη την Ένωση·
 - δ) συνεισφορά στα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης σύμφωνα με τις προτεραιότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 και, κατά περίπτωση, με τις περιφερειακές και διεθνείς συμφωνίες συνεργασίας·
 - ε) συνεισφορά στη δημιουργία νέων διασυνοριακών συνεργασιών μεταξύ νομικών οντοτήτων, ιδίως για ΜΜΕ εγκατεστημένες σε κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες διαφορετικές από εκείνες στις οποίες είναι εγκατεστημένες οι οντότητες της κοινοπραξίας που δεν είναι ΜΜΕ·
 - στ) ποιότητα και αποδοτικότητα της υλοποίησης της δράσης.
2. Στην παράγραφο 1 στοιχείο δ) μπορούν να λαμβάνονται υπόψη περιφερειακές και διεθνείς προτεραιότητες, ιδίως προκειμένου να αποφευχθεί η περιττή επανάληψη εργασιών, εφόσον εξυπηρετούν τα συμφέροντα ασφάλειας και άμυνας της Ένωσης και δεν αποκλείουν τη δυνατότητα συμμετοχής κανενός κράτους μέλους.

Άρθρο 14 *Ποσοστό συγχρηματοδότησης*

1. Το Ταμείο μπορεί να χρηματοδοτεί έως και το 100 % των επιλέξιμων δαπανών μιας δράσης, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1:
 - α) για τις δράσεις που ορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε), η χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου δεν υπερβαίνει το 20 % των επιλέξιμων δαπανών της δράσης,
 - β) για τις δράσεις που ορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχεία στ) έως η), η χρηματοδοτική συνδρομή του Ταμείου δεν υπερβαίνει το 80 % των επιλέξιμων δαπανών της δράσης.
3. Το ποσοστό χρηματοδότησης των δράσεων ανάπτυξης αυξάνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 - α) δράση που αναπτύσσεται στο πλαίσιο της μόνιμης διαρθρωμένης συνεργασίας που έχει θεσπιστεί με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2017/2315 του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2017, δικαιούται ποσοστό χρηματοδότησης αυξημένο κατά 10 επιπλέον ποσοστιαίες μονάδες·
 - β) οι κοινοπραξίες δικαιούνται ποσοστό χρηματοδότησης αυξημένο κατά αριθμό ποσοστιαίων μονάδων ίσο με το ποσοστό των συνολικών επιλέξιμων δαπανών που διατίθενται σε ΜΜΕ εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα άλλο/άλλη από εκείνο/εκείνη στο οποίο / στην οποία είναι εγκατεστημένα τα μέλη της κοινοπραξίας που δεν είναι ΜΜΕ·
 - γ) οι κοινοπραξίες δικαιούνται ποσοστό χρηματοδότησης αυξημένο κατά αριθμό ποσοστιαίων μονάδων ίσο με το ένα τέταρτο του ποσοστού των συνολικών επιλέξιμων δαπανών που διατίθενται σε επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης εγκατεστημένες σε κράτος μέλος ή σε συνδεδεμένη χώρα άλλο/άλλη από εκείνο/εκείνη στο οποίο / στην οποία είναι εγκατεστημένα τα υπόλοιπα μέλη της κοινοπραξίας που δεν είναι ΜΜΕ ή επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης·

- δ) η συνολική αύξηση του ποσοστού χρηματοδότησης μιας δράσης δεν υπερβαίνει τις 30 ποσοστιαίες μονάδες.

Άρθρο 15
Χρηματοδοτική ικανότητα

Κατά παρέκκλιση από το άρθρο [198] του δημοσιονομικού κανονισμού:

- α) η χρηματοδοτική ικανότητα επαληθεύεται μόνο για τον συντονιστή και μόνον όταν το ποσό της χρηματοδότησης που ζητείται από την Ένωση είναι μεγαλύτερο ή ίσο με 500 000 EUR. Ωστόσο, εάν υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες για τη χρηματοδοτική ικανότητα, η Επιτροπή επαληθεύει τη χρηματοδοτική ικανότητα και άλλων αιτούντων ή των συντονιστών ακόμα και σε περιπτώσεις κάτω από το όριο που αναφέρεται στην πρώτη περίοδο·
- β) η χρηματοδοτική ικανότητα δεν επαληθεύεται για νομικές οντότητες των οποίων τη βιωσιμότητα εγγυάται κράτος μέλος, ούτε για πανεπιστήμια·
- γ) εάν η χρηματοδοτική ικανότητα είναι διαρθρωτικά εγγυημένη από άλλη νομική οντότητα, τότε επαληθεύεται η χρηματοδοτική ικανότητα της τελευταίας.

Άρθρο 16
Έμμεσες δαπάνες

- 1. Οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες προσδιορίζονται με την εφαρμογή κατ' αποκοπή συντελεστή 25 % επί του συνόλου των άμεσων επιλέξιμων δαπανών, εξαιρουμένων των άμεσων επιλέξιμων δαπανών για υπεργολαβίες, χρηματοδοτική στήριξη σε τρίτους και κάθε μοναδιαίας δαπάνης ή κατ' αποκοπή ποσού που περιλαμβάνει έμμεσες δαπάνες.
- 2. Όπου αρμόζει, οι έμμεσες επιλέξιμες δαπάνες πέραν του κατ' αποκοπή συντελεστή 25 % μπορούν να προσδιορίζονται σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολόγησης του δικαιούχου με βάση τις πραγματικές έμμεσες δαπάνες, εφόσον οι εν λόγω πρακτικές κοστολόγησης είναι αποδεκτές από τις εθνικές αρχές για παρόμοια χρηματοδοτικά σχέδια σύμφωνα με το άρθρο [185] του δημοσιονομικού κανονισμού και κοινοποιούνται στην Επιτροπή.

Άρθρο 17
Χρήση ενιαίου εφάπαξ ποσού ή συνεισφοράς που δεν συνδέεται με δαπάνες

- 1. Για τις επιχορηγήσεις που χορηγούνται στις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχείο ε) και σε άλλες δράσεις των οποίων ο προϋπολογισμός χρηματοδοτείται κατά το μεγαλύτερο μέρος από κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες, η Επιτροπή δύναται να χρησιμοποιεί:
 - α) συνεισφορά που δεν σχετίζεται με τις δαπάνες κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο [180 παράγραφος 3] του δημοσιονομικού κανονισμού η οποία βασίζεται στην επίτευξη αποτελεσμάτων που υπολογίζονται ως προς τα ορόσημα που έχουν οριστεί εκ των προτέρων ή μέσω δεικτών επιδόσεων· ή
 - β) ενιαίο εφάπαξ ποσό κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο [182] του δημοσιονομικού κανονισμού το οποίο βασίζεται στον προσωρινό προϋπολογισμό της δράσης που έχει ήδη εγκριθεί από τις εθνικές αρχές των συγχρηματοδοτούντων κρατών μελών και συνδεδεμένων χωρών.
- 2. Στο εφάπαξ ποσό περιλαμβάνονται οι έμμεσες δαπάνες.

Άρθρο 18
Προεμπορικές προμήθειες

1. Η Ένωση μπορεί να υποστηρίζει προεμπορικές προμήθειες μέσω της χορήγησης επιχορήγησης σε αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς όπως ορίζονται στις οδηγίες 2014/24/ΕΕ¹⁸, 2014/25/ΕΕ¹⁹ και 2009/81/ΕΚ²⁰ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, που αναθέτουν από κοινού την έρευνα και την ανάπτυξη αμυντικών υπηρεσιών ή συντονίζουν τις διαδικασίες προμηθειών τους.
2. Οι διαδικασίες προμήθειας:
 - α) συνάδουν με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού·
 - β) μπορούν να επιτρέπουν την ανάθεση περισσότερων της μίας συμβάσεων στο πλαίσιο της ίδιας διαδικασίας («πολυπορισμός»)·
 - γ) προβλέπουν την ανάθεση των συμβάσεων στην ή στις οικονομικά πιο συμφέρουσες προσφορές.

Άρθρο 19
Ταμείο εγγυήσεων

Οι συνεισφορές σε μηχανισμό αλληλασφάλισης μπορούν να καλύπτουν τον κίνδυνο που συνδέεται με την είσπραξη των χρηματικών ποσών που οφείλονται από δικαιούχους, και θεωρούνται επαρκής εγγύηση βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού. Εφαρμόζονται οι διατάξεις του [άρθρου X] του κανονισμού XXX [διαδόχου του κανονισμού για το Ταμείο εγγυήσεων].

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV
ΆΛΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Άρθρο 20
Προϋποθέσεις επιλεξιμότητας για προμήθειες και βραβεία

Όπου αυτό θεωρείται απαραίτητο για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της, η Επιτροπή καθορίζει τις απαιτούμενες προϋποθέσεις

¹⁸ Οδηγία 2014/24/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης δημοσίων συμβάσεων και την κατάργηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 65).

¹⁹ Οδηγία 2014/25/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2014, σχετικά με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων φορέων που δραστηριοποιούνται στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών και την κατάργηση της οδηγίας 2004/17/ΕΚ (ΕΕ L 94 της 28.3.2014, σ. 243).

²⁰ Οδηγία 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τον συντονισμό των διαδικασιών σύναψης ορισμένων συμβάσεων έργων, προμηθειών και παροχής υπηρεσιών που συνάπτονται από αναθέτουσες αρχές ή αναθέτοντες φορείς στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας καθώς και την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ και 2004/18/ΕΚ (ΕΕ L 216 της 20.8.2009, σ. 76).

επιλεξιμότητας που εφαρμόζονται σε προμήθειες ή βραβεία που χρηματοδοτούνται από το Ταμείο. Για τον σκοπό αυτό λαμβάνεται ιδιαιτέρως υπόψη η ανάγκη να είναι οι αποδέκτες εγκατεστημένοι στην Ένωση ή σε συνδεδεμένες χώρες, να δεσμεύονται να εκτελούν όλες τις σχετικές δραστηριότητες εντός της Ένωσης και να μη βρίσκονται υπό τον ουσιαστικό έλεγχο μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών ή οντοτήτων μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών. Οι προϋποθέσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται στα έγγραφα που αφορούν την προμήθεια ή το βραβείο, κατά περίπτωση, και εφαρμόζονται σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής της σύμβασης που θα συναφθεί.

Άρθρο 21
Συνδυαστικές πράξεις

Οι συνδυαστικές πράξεις που αποφασίζονται στο πλαίσιο του παρόντος Ταμείου υλοποιούνται σύμφωνα με [τον κανονισμό InvestEU] και τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

Άρθρο 22

Κυριότητα επί των αποτελεσμάτων

1. Τα αποτελέσματα των δράσεων ανήκουν στους δικαιούχους που τα έχουν παραγάγει. Στην περίπτωση που περισσότερες νομικές οντότητες παράγουν από κοινού αποτελέσματα και δεν είναι δυνατόν να προσδιοριστούν οι επιμέρους συνεισφορές τους ή δεν είναι δυνατόν να διαχωριστούν αυτά τα κοινά αποτελέσματα, οι νομικές οντότητες έχουν συγκυριότητα επί των αποτελεσμάτων.
2. Εάν παρέχεται ενωσιακή συνδρομή με τη μορφή δημόσιας προμήθειας, τα αποτελέσματα ανήκουν στην Ένωση. Τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες έχουν δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματα, δωρεάν, κατόπιν ρητού αιτήματός τους.
3. Εφόσον δικαιολογείται, η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να απαιτεί ότι τα αποτελέσματα των δράσεων που λαμβάνουν υποστήριξη από το Ταμείο δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε έλεγχο ή περιορισμό, άμεσα ή έμμεσα, διαμέσου μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς τεχνολογίας από μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή από οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας.
4. Εφόσον δικαιολογείται, η συμφωνία επιχορήγησης προβλέπει το δικαίωμα της Επιτροπής να ενημερώνεται και να διατυπώνει αντιρρήσεις στη μεταβίβαση της κυριότητας επί των αποτελεσμάτων ή στη χορήγηση άδειας που αφορά τα αποτελέσματα σε μη συνδεδεμένη τρίτη χώρα ή οντότητα μη συνδεδεμένης τρίτης χώρας. Μια τέτοια μεταβίβαση δεν αντίκειται στα συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της ούτε στους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όπως αυτοί διατυπώνονται στο άρθρο 3.
5. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών έχουν δικαιώματα πρόσβασης στην ειδική έκθεση κάθε έργου που έχει λάβει χρηματοδότηση από την Ένωση. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης παραχωρούνται ατελώς και μεταβιβάζονται από την Επιτροπή στα κράτη μέλη και τις συνδεδεμένες χώρες, αφού διασφαλιστεί η εφαρμογή κατάλληλων υποχρεώσεων εμπιστευτικότητας.
6. Οι εθνικές αρχές των κρατών μελών και των συνδεδεμένων χωρών χρησιμοποιούν την ειδική έκθεση αποκλειστικά για σκοπούς σχετικούς με τη χρήση από ή για λογαριασμό των ενόπλων δυνάμεων ή των δυνάμεων ασφάλειας ή συλλογής πληροφοριών τους, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο των προγραμμάτων συνεργασίας τους. Η χρήση αυτή περιλαμβάνει, ενδεικτικά, τη μελέτη, αξιολόγηση, κρίση, έρευνα, σχεδιασμό, ανάπτυξη, κατασκευή, βελτίωση, τροποποίηση, συντήρηση, επισκευή, ανακαίνιση, αποδοχή και πιστοποίηση, χειρισμό, εκπαίδευση, διάθεση και άλλες υπηρεσίες σχεδιασμού και την επιχειρησιακή ανάπτυξη προϊόντων, καθώς και την αξιολόγηση και την εκπόνηση των τεχνικών απαιτήσεων για συμβάσεις προμήθειας.
7. Οι δικαιούχοι παραχωρούν ατελώς στα θεσμικά και λοιπά όργανα και τους οργανισμούς της Ένωσης δικαιώματα πρόσβασης στα αποτελέσματά τους για δεόντως αιτιολογημένους σκοπούς ανάπτυξης, εφαρμογής και παρακολούθησης των πολιτικών ή προγραμμάτων της Ένωσης. Τα εν λόγω δικαιώματα πρόσβασης περιορίζονται σε μη εμπορική και μη ανταγωνιστική χρήση.
8. Στις συμφωνίες επιχορήγησης και στις συμβάσεις για προεμπορικές προμήθειες προβλέπονται ειδικές διατάξεις όσον αφορά την κυριότητα, τα δικαιώματα πρόσβασης και τις

άδειες, με σκοπό την εξασφάλιση της μέγιστης αφομοίωσης των αποτελεσμάτων και την αποφυγή κάθε αθέμιτου πλεονεκτήματος. Οι αναθέτουσες αρχές έχουν τουλάχιστον δικαιώματα ατελούς πρόσβασης στα αποτελέσματα για ίδια χρήση και έχουν επίσης το δικαίωμα να παραχωρούν, ή να απαιτούν από τους αποδέκτες να παραχωρήσουν, μη αποκλειστικές άδειες σε τρίτους με σκοπό την εκμετάλλευση των αποτελεσμάτων υπό θεμιτές και εύλογες προϋποθέσεις, χωρίς δικαίωμα περαιτέρω χορήγησης άδειας. Όλα τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες έχουν ατελή πρόσβαση στην ειδική έκθεση. Σε περίπτωση που κάποιος ανάδοχος δεν εκμεταλλευτεί εμπορικά τα αποτελέσματα μέσα σε δεδομένο χρονικό διάστημα μετά την προεμπορική προμήθεια όπως ορίζεται στη σύμβαση, μεταβιβάζει στις αναθέτουσες αρχές κάθε δικαίωμά του κυριότητας επί των αποτελεσμάτων.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 23

Πρόσθετα κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Κατά περίπτωση, η κοινοπραξία αποδεικνύει ότι οι εναπομείνουσες δαπάνες επιλέξιμης δράσης οι οποίες δεν καλύπτονται από την ενωσιακή στήριξη θα καλύπτονται από άλλα μέσα χρηματοδότησης, όπως τις συνεισφορές των κρατών μελών και/ή των συνδεδεμένων χωρών ή τη συγχρηματοδότηση από νομικές οντότητες.
2. Όταν αφορά τις δράσεις του άρθρου 11 παράγραφος 3 στοιχείο δ), η δράση βασίζεται σε εναρμονισμένες απαιτήσεις ικανοτήτων που έχουν καθοριστεί από κοινού από τα οικεία κράτη μέλη και/ή τις οικείες συνδεδεμένες χώρες.
3. Για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 παράγραφος 3 στοιχεία ε) έως η), η κοινοπραξία αποδεικνύει με έγγραφα που έχουν εκδοθεί από τις εθνικές αρχές ότι:
 - α) τουλάχιστον δύο κράτη μέλη και/ή συνδεδεμένες χώρες προτίθενται να προμηθευτούν το τελικό προϊόν ή να χρησιμοποιήσουν την τεχνολογία με συντονισμένο τρόπο, συμπεριλαμβανομένων των ομαδοποιημένων προμηθειών·
 - β) η δράση βασίζεται σε κοινές τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες έχουν συμφωνηθεί από κοινού από τα κράτη μέλη και/ή τις συνδεδεμένες χώρες που συγχρηματοδοτούν τη δράση.

Άρθρο 24

Πρόσθετα κριτήρια χορήγησης

Το πρόγραμμα εργασίας μπορεί, εκτός από τα κριτήρια χορήγησης που αναφέρονται στο άρθρο 13, να λαμβάνει επίσης υπόψη τα εξής:

- α) τη συμβολή στην αύξηση της αποδοτικότητας καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών, συμπεριλαμβανομένων της σχέσης κόστους-αποτελεσματικότητας και των δυνατοτήτων για συνέργειες στο πλαίσιο των διαδικασιών προμήθειας, συντήρησης και διάθεσης·
- β) το επίπεδο συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών στο πλαίσιο της επιλέξιμης δράσης.

Άρθρο 25

Κυριότητα των αποτελεσμάτων

1. Η Ένωση δεν έχει την κυριότητα των προϊόντων ή των τεχνολογιών που προκύπτουν από δράσεις ανάπτυξης ούτε έχει τυχόν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας επί των αποτελεσμάτων των δράσεων.
2. Τα αποτελέσματα των δράσεων που λαμβάνουν στήριξη από το Ταμείο δεν υπόκεινται σε οποιονδήποτε έλεγχο ή περιορισμό από μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή από οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών, άμεσα ή έμμεσα, μέσω μίας ή περισσότερων ενδιάμεσων νομικών οντοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης μεταφοράς τεχνολογίας.
3. Όσον αφορά τα αποτελέσματα που παράγονται από τους αποδέκτες, η Επιτροπή ενημερώνεται για κάθε μεταβίβαση κυριότητας ή χορήγηση άδειας σε μη συνδεδεμένες τρίτες

χώρες. Η μεταβίβαση κυριότητας ή η χορήγηση άδειας δεν αντίκειται στα συμφέροντα άμυνας και ασφάλειας της Ένωσης και των κρατών μελών της ούτε στους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, όπως ορίζονται στο άρθρο 3· σε αντίθετη περίπτωση, θα απαιτείται η επιστροφή της χρηματοδότησης που χορηγήθηκε στο πλαίσιο του Ταμείου.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, όταν η ενωσιακή βοήθεια παρέχεται με τη μορφή δημόσιας προμήθειας, η Ένωση έχει την κυριότητα των αποτελεσμάτων και τα κράτη μέλη και/ή οι συνδεδεμένες χώρες έχουν το δικαίωμα να λάβουν, δωρεάν, μη αποκλειστική άδεια για χρήση των αποτελεσμάτων κατόπιν γραπτού αιτήματός τους.

Άρθρο 26

Ενημέρωση του διαχειριστή έργου

Αν τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες διορίσουν διαχειριστή έργου, η Επιτροπή εκτελεί την πληρωμή προς τους αποδέκτες, αφού ενημερώσει τον διαχειριστή έργου.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 27

Προγράμματα εργασίας

1. Το Ταμείο υλοποιείται μέσω ετήσιων ή πολυετών προγραμμάτων εργασίας τα οποία καταρτίζονται σύμφωνα με το άρθρο [110] του δημοσιονομικού κανονισμού. Τα προγράμματα εργασίας καθορίζουν, κατά περίπτωση, το συνολικό ποσό που προορίζεται για συνδυαστικές πράξεις.
2. Η Επιτροπή εγκρίνει τα προγράμματα εργασίας μέσω εκτελεστικών πράξεων, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 2.

Άρθρο 28

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Άμυνας καλείται να συμβάλλει με τις απόψεις και την εμπειρογνώσία του ως παρατηρητής. Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης καλείται επίσης να παρίσταται.
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 29

Ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες

1. Η Επιτροπή διορίζει ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες οι οποίοι επικουρούν στην αξιολόγηση προτάσεων σύμφωνα με το άρθρο [237] του δημοσιονομικού κανονισμού. Μπορεί επίσης να διορίζει ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες για να παρέχουν συμβουλές ή βοήθεια κατά την παρακολούθηση της υλοποίησης των εκτελούμενων δράσεων.
2. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες είναι πολίτες της Ένωσης, οι οποίοι εντοπίζονται και επιλέγονται βάσει προσκλήσεων εκδήλωσης ενδιαφέροντος που απευθύνονται σε συναφείς οργανισμούς, όπως τα υπουργεία άμυνας και οι υπαγόμενες σε αυτά υπηρεσίες, τα ερευνητικά ιδρύματα, τα πανεπιστήμια, οι επαγγελματικές ενώσεις ή οι επιχειρήσεις του αμυντικού τομέα, με σκοπό την κατάρτιση καταλόγου εμπειρογνομόνων. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο [237] του δημοσιονομικού κανονισμού, ο εν λόγω κατάλογος δεν δημοσιοποιείται.
3. Η κατάλληλη διαβάθμιση ασφαλείας χορηγείται στους ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες από κράτος μέλος.
4. Η επιτροπή του άρθρου 28 ενημερώνεται ετησίως σχετικά με τον κατάλογο των εμπειρογνομόνων.
5. Οι ανεξάρτητοι εμπειρογνώμονες επιλέγονται με βάση τις δεξιότητες, την πείρα και τις γνώσεις που απαιτούνται για την εκτέλεση των καθηκόντων που τους ανατίθενται.

Άρθρο 30
Εφαρμογή των κανόνων για τις διαβαθμισμένες πληροφορίες

1. Εντός του πεδίου εφαρμογής του παρόντος κανονισμού:
 - α) κάθε κράτος μέλος ή συνδεδεμένη χώρα εξασφαλίζει ότι οι εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια παρέχουν βαθμό προστασίας των διαβαθμισμένων πληροφοριών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισοδύναμο με εκείνον που παρέχουν οι κανόνες ασφαλείας που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 της Επιτροπής, της 13ης Μαρτίου 2015, σχετικά με τους κανόνες ασφαλείας για την προστασία των διαβαθμισμένων πληροφοριών της ΕΕ²¹, και οι κανόνες ασφαλείας του Συμβουλίου που καθορίζονται στα παραρτήματα της απόφασης 2013/488/ΕΕ²².
 - β) τα κράτη μέλη και οι συνδεδεμένες χώρες ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση την Επιτροπή σχετικά με τις εθνικές κανονιστικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια που αναφέρονται στο στοιχείο α).
 - γ) φυσικά πρόσωπα που διαμένουν σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες και νομικά πρόσωπα εγκατεστημένα σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες δύνανται να χειρίζονται διαβαθμισμένες πληροφορίες της ΕΕ σχετικά με το Ταμείο μόνο αν τα εν λόγω πρόσωπα υπόκεινται, στις χώρες αυτές, σε κανονιστικές ρυθμίσεις για την ασφάλεια που εξασφαλίζουν βαθμό προστασίας τουλάχιστον ισοδύναμο με εκείνον που εξασφαλίζουν οι κανόνες ασφαλείας της Επιτροπής που καθορίζονται στην απόφαση (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444, και οι κανόνες ασφαλείας του Συμβουλίου που καθορίζονται στα παραρτήματα της απόφασης 2013/488/ΕΕ. Η ισοδυναμία των κανονιστικών ρυθμίσεων για την ασφάλεια που εφαρμόζονται σε τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό καθορίζεται σε συμφωνία για την ασφάλεια των πληροφοριών — συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των ζητημάτων βιομηχανικής ασφάλειας—, η οποία συνάπτεται μεταξύ της Ένωσης και της εν λόγω τρίτης χώρας ή του εν λόγω διεθνούς οργανισμού σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 218 της ΣΛΕΕ και λαμβανομένου υπόψη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ.
 - δ) με την επιφύλαξη του άρθρου 13 της απόφασης 2013/488/ΕΕ και των κανόνων της απόφασης (ΕΕ, Ευρατόμ) 2015/444 που διέπουν τον τομέα της βιομηχανικής ασφάλειας, σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, τρίτη χώρα ή διεθνή οργανισμό είναι δυνατόν να επιτραπεί πρόσβαση σε διαβαθμισμένες πληροφορίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όταν κρίνεται κατά περίπτωση απαραίτητο, ανάλογα με τη φύση και το περιεχόμενο αυτών των πληροφοριών, την ανάγκη του παραλήπτη να αποκτήσει σχετική γνώση και τον βαθμό ωφέλειας για την Ένωση.
2. Όταν οι δράσεις ενέχουν, απαιτούν και/ή περιλαμβάνουν διαβαθμισμένες πληροφορίες, ο οικείος φορέας χρηματοδότησης διευκρινίζει στα έγγραφα της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων ή των προσφορών τα μέτρα και τις απαιτήσεις που είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί το ενδεδειγμένο επίπεδο ασφαλείας των εν λόγω πληροφοριών.

²¹ ΕΕ L 72 της 17.3.2015, σ. 53-88.

²² ΕΕ L 274 της 15.10.2013, σ. 1-50.

3. Για να διευκολυνθεί η ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής, των αποδεκτών και, κατά περίπτωση, των κρατών μελών, η Επιτροπή καθιερώνει ηλεκτρονικό σύστημα ανταλλαγής.

Άρθρο 31

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Στο παράρτημα παρατίθενται οι δείκτες βάσει των οποίων θα παρακολουθείται η υλοποίηση και η πρόοδος του Ταμείου ως προς την επίτευξη των γενικών και των ειδικών σκοπών που καθορίζονται στο άρθρο 3.
2. Για να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του Ταμείου όσον αφορά την επίτευξη των σκοπών του, η Επιτροπή εξουσιοδοτείται να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 36 για την τροποποίηση του παραρτήματος, προκειμένου να επανεξετάσει ή να συμπληρώσει τους δείκτες, όταν κρίνεται αναγκαίο, και να συμπληρώσει τον παρόντα κανονισμό με διατάξεις σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.
3. Η Επιτροπή παρακολουθεί τακτικά την υλοποίηση του Ταμείου και υποβάλλει, σε ετήσια βάση, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή θεσπίζει τις αναγκαίες ρυθμίσεις παρακολούθησης.
4. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων σχετικά με τις επιδόσεις εξασφαλίζει ότι τα δεδομένα για την παρακολούθηση της υλοποίησης του Ταμείου και των σχετικών αποτελεσμάτων συλλέγονται αποτελεσματικά, αποδοτικά και έγκαιρα. Για τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται στους αποδέκτες των ενωσιακών πόρων αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων.

Άρθρο 32

Αξιολόγηση του Ταμείου

1. Οι αξιολογήσεις πραγματοποιούνται έγκαιρα, ώστε να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του Ταμείου διενεργείται αφού συγκεντρωθούν επαρκείς πληροφορίες για την υλοποίηση του Ταμείου, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη μετά την έναρξη της υλοποίησής του. Η ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει ιδίως αξιολόγηση σχετικά με τη διακυβέρνηση του Ταμείου, τα ποσοστά υλοποίησης, τα αποτελέσματα της ανάθεσης έργων, συμπεριλαμβανομένων της συμμετοχής MME και επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης και του βαθμού διασυνοριακής συμμετοχής τους, καθώς και τη χρηματοδότηση που χορηγείται σύμφωνα με το άρθρο [195] του δημοσιονομικού κανονισμού, έως τις 31 Ιουλίου 2024. Η Επιτροπή μπορεί να υποβάλλει προτάσεις για τυχόν σκόπιμες τροποποιήσεις του παρόντος κανονισμού.
3. Στο τέλος της περιόδου υλοποίησης, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη μετά την 31η Δεκεμβρίου 2031, διενεργείται από την Επιτροπή τελική αξιολόγηση της υλοποίησης του Ταμείου. Η τελική έκθεση αξιολόγησης περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της υλοποίησης και —στο μέτρο του δυνατού, δεδομένου του χρονοδιαγράμματος— τον αντίκτυπο του Ταμείου. Η έκθεση, η οποία βασίζεται σε σχετικές διαβουλεύσεις των κρατών μελών, των συνδεδεμένων χωρών και των βασικών ενδιαφερόμενων μερών, αξιολογεί κυρίως την πρόοδο που έχει συντελεστεί προς την επίτευξη των σκοπών που καθορίζονται στο άρθρο 3. Αναλύει επίσης τη διασυνοριακή συμμετοχή, μεταξύ άλλων των MME και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης, σε έργα που εκτελούνται στο πλαίσιο του Ταμείου, καθώς και την ενσωμάτωση των MME και των επιχειρήσεων μεσαίας κεφαλαιοποίησης στην παγκόσμια αξιακή αλυσίδα. Η αξιολόγηση περιλαμβάνει επίσης πληροφορίες σχετικά με τις χώρες

καταγωγής των αποδεκτών και, όπου είναι δυνατόν, την κατανομή των παραγόμενων δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

4. Η Επιτροπή ανακοινώνει τα συμπεράσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 33 *Έλεγχοι*

Οι έλεγχοι σχετικά με τη χρήση της ενωσιακής συνεισφοράς οι οποίοι διενεργούνται από πρόσωπα ή οντότητες, συμπεριλαμβανομένων και άλλων εκτός εκείνων που ενεργούν κατ' εντολή των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ένωσης, αποτελούν τη βάση της συνολικής εξασφάλισης σύμφωνα με το άρθρο [127] του δημοσιονομικού κανονισμού. Το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ελέγχει τους λογαριασμούς του συνόλου των εσόδων και των εξόδων της Ένωσης σύμφωνα με το άρθρο 287 της ΣΛΕΕ.

Άρθρο 34 *Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης*

Όταν τρίτη χώρα συμμετέχει στο Ταμείο βάσει απόφασης δυνάμει διεθνούς συμφωνίας ή δυνάμει οποιασδήποτε άλλης νομικής πράξης, η τρίτη χώρα παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση στον αρμόδιο διατάκτη, στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να ασκούν τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους με ολοκληρωμένο τρόπο. Ως προς την OLAF, τα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνουν το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, μεταξύ άλλων και με επιτόπιους ελέγχους και επιθεωρήσεις, που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

Άρθρο 35 *Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα*

1. Οι αποδέκτες της ενωσιακής χρηματοδότησης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση της χρηματοδότησης και εξασφαλίζουν την προβολή της (ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους), παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.
2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικά με το Ταμείο, τις δράσεις και τα αποτελέσματά του. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται στο Ταμείο συνεισφέρουν επίσης στην επικοινωνία των θεσμικών οργάνων σχετικά με τις πολιτικές προτεραιότητες της Ένωσης, στον βαθμό που αυτές είναι συναφείς με τους σκοπούς του άρθρου 3.

ΤΙΤΛΟΣ V

ΚΑΤ' ΕΞΟΥΣΙΟΔΟΤΗΣΗ ΠΡΑΞΕΙΣ, ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 36

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

1. Η εξουσία έκδοσης των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων του άρθρου 31 ανατίθεται στην Επιτροπή για αόριστο χρονικό διάστημα από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.
2. Η προβλεπόμενη στο άρθρο 31 εξουσιοδότηση μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης επιφέρει τη λήξη της εξουσιοδότησης που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που βρίσκονται ήδη σε ισχύ.
3. Η Επιτροπή, πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, ζητεί τη γνώμη των εμπειρογνομόνων που διορίζονται από κάθε κράτος μέλος σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
4. Η Επιτροπή, μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
5. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 31 αρχίζει να ισχύει μόνο αν δεν διατυπωθούν αντιρρήσεις είτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο είτε από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή αν, πριν από τη λήξη της προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν πρόκειται να προβάλουν αντιρρήσεις. Η εν λόγω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 37

Κατάργηση

1. Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. .../.... (ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας) καταργείται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Άρθρο 38

Μεταβατικές διατάξεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των οικείων δράσεων, μέχρι τη λήξη τους, στο πλαίσιο [του κανονισμού για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας] και της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας, που εξακολουθούν να εφαρμόζονται στις οικείες δράσεις μέχρι τη λήξη τους.
2. Τα χρηματοδοτικά κονδύλια του Ταμείου μπορούν επίσης να καλύπτουν τις δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής που είναι αναγκαίες για να εξασφαλιστεί η μετάβαση μεταξύ του Ταμείου και των μέτρων που θεσπίζονται σύμφωνα με τα πρόδρομα προγράμματά του, τον

[κανονισμό για το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας] και την προπαρασκευαστική δράση για την έρευνα στον τομέα της άμυνας.

3. Αν κριθεί αναγκαίο, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2027 με σκοπό την κάλυψη των δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 4, προκειμένου να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Άρθρο 39
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την τρίτη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*. Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής (*ομάδα προγραμμάτων*)
- 1.3. Χαρακτήρας της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.4. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας
- 1.5. Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις
- 1.6. Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

- 2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων
- 2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου
- 2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

- 3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται
- 3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες
 - 3.2.1. *Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες*
 - 3.2.2. *Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα*
 - 3.2.3. *Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση*
- 3.3. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

1.1. Τίτλος της πρότασης/πρωτοβουλίας

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας (2021-2027)

1.2. Σχετικοί τομείς πολιτικής (ομάδα προγραμμάτων)

Ασφάλεια και άμυνα

1.3. Η πρόταση/πρωτοβουλία αφορά:

☐ νέα δράση

☒ νέα δράση μετά από πιλοτικό έργο / προπαρασκευαστική δράση²³ για το παράθυρο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας που αφορά την εφαρμοσμένη έρευνα στον τομέα της άμυνας

☒ την παράταση υφιστάμενης δράσης για το παράθυρο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας που αφορά την ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων

☐ συγχώνευση ή επαναπροσανατολισμό μίας ή περισσότερων δράσεων προς άλλη/νέα δράση

1.4. Αιτιολόγηση της πρότασης/πρωτοβουλίας

1.4.1. Βραχυπρόθεσμη ή μακροπρόθεσμη κάλυψη αναγκών, συμπεριλαμβανομένου λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος για τη σταδιακή υλοποίηση της πρωτοβουλίας

Η νομοθετική πρόταση για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας βασίζεται στα άρθρα 173 (βιομηχανία) και 182 (έρευνα) της ΣΛΕΕ. Ο γενικός σκοπός του Ταμείου είναι να βελτιωθεί η ανταγωνιστικότητα της αμυντικής βιομηχανίας.

Ο κανονισμός για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας θα δώσει τη δυνατότητα στην Επιτροπή να θεσπίσει πρόγραμμα χρηματοδότησης, το οποίο θα υλοποιείται κυρίως μέσω επιχορηγήσεων που θα χορηγούνται κατόπιν ετήσιας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων και με βάση προγράμματα εργασίας που θα εγκρίνονται μέσω διαδικασίας επιτροπολογίας.

Πρέπει να καταρτιστεί πλήρης δέσμη διαδικασιών (χρηματοδοτική και νομική διαδικασία, καθώς και διαδικασία ΤΠ· επεξεργασία ευαίσθητων πληροφοριών), εγγράφων και εντύπων, με βάση την πείρα που θα έχει αποκτηθεί κατά την εκτέλεση της προπαρασκευαστικής δράσης για την έρευνα στον τομέα της άμυνας (2016-2018) και του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας (2019-2020).

1.4.2. Προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης (που μπορεί να προκύπτει από διάφορους παράγοντες, π.χ. οφέλη από τον συντονισμό, ασφάλεια δικαίου, μεγαλύτερη

²³ Όπως αναφέρεται στο άρθρο 58 παράγραφος 2 στοιχείο α) ή β) του δημοσιονομικού κανονισμού.

αποτελεσματικότητα ή συμπληρωματικότητα). Για τους σκοπούς του παρόντος σημείου «προστιθέμενη αξία της ενωσιακής παρέμβασης» είναι η αξία που απορρέει από την παρέμβαση της Ένωσης και η οποία είναι επιπρόσθετη στην αξία που θα είχε δημιουργηθεί αν τα κράτη μέλη ενεργούσαν μεμονωμένα.

Λόγοι για ανάληψη δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο (εκ των προτέρων)

Επί του παρόντος, η διαχείριση των έργων έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας πραγματοποιείται σχεδόν αποκλειστικά σε εθνικό επίπεδο, και οι φάσεις της έρευνας και της ανάπτυξης ενέχουν τον υψηλότερο κίνδυνο. Στα περισσότερα κράτη μέλη, λόγω των πενιχρών πόρων των εθνικών προϋπολογισμών, οι φάσεις αυτές απλώς δεν χρηματοδοτούνται, γεγονός που δημιουργεί εξάρτηση από απαρχαιωμένα προϊόντα και τους παρόχους τους.

Ο ευρωπαϊκός αμυντικός τομέας πλήττεται από το χαμηλό επίπεδο επενδύσεων και χαρακτηρίζεται από κατακερματισμό με βάση τα εθνικά σύνορα, γεγονός που οδηγεί σε παρατεινόμενες επικαλύψεις. Πέραν τούτου, αν παρατηρήσει κανείς τις αμυντικές βιομηχανίες που υπάρχουν στην ΕΕ, θα διαπιστώσει εντεινόμενες ελλείψεις, παρωχημένες τεχνολογίες και έλλειψη νέων προγραμμάτων, ιδίως συνεργατικών προγραμμάτων. Η διασυνοριακή συνεργασία μπορεί να συμβάλει στην καλύτερη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων κλίμακας, αφού θα μειώσει τις επικαλύψεις και θα καταστήσει εφικτή την ανάπτυξη των απαιτούμενων προϊόντων και τεχνολογιών.

Επίσης, η έλλειψη συντονισμού και συνοχής μεταξύ των κρατών μελών αποτελεί πηγή ανταγωνιστικού μειονεκτήματος για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία έναντι των αντίστοιχων διεθνών βιομηχανιών, ενώ παραμένει σημαντική αιτία δαπανών για τον εθνικό προϋπολογισμό και συνιστά σοβαρό εμπόδιο στην εφαρμογή της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ).

Αναμενόμενη προστιθέμενη αξία της Ένωσης (εκ των υστέρων)

Η ανάληψη δράσης σε επίπεδο ΕΕ θα παράσχει προστιθέμενη αξία, τονώνοντας περαιτέρω τη συνεργασία στον τομέα της αμυντικής βιομηχανίας με την παροχή θετικών κινήτρων για την καινοτομία —μεταξύ άλλων και σε τεχνολογίες με ανατρεπτικά αποτελέσματα—, για έργα εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της άμυνας, και για την ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων και τεχνολογιών που δεν μπορούν να υλοποιηθούν σε εθνικό επίπεδο λόγω του κόστους και των συναφών κινδύνων.

Η στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης θα παράσχει στην αμυντική βιομηχανία τη δυνατότητα να χορηγήσει την απαραίτητη χρηματοδότηση σε έργα τα οποία συχνά υπερβαίνουν τις δυνατότητες μιας μεμονωμένης χώρας: η φύση αυτών των έργων και το κόστος τους καθιστά τη διακρατική συνεργασία αναγκαία.

Οι κοινές τεχνικές προδιαγραφές που θα καθίστανται νομικά υποχρεωτικές με τον κανονισμό θα οδηγήσουν τα κράτη μέλη και την αμυντική βιομηχανία τους στην κατάρτιση κοινών προτύπων, με αποτέλεσμα την καλύτερη και αποδοτικότερη συνεργασία.

1.4.3. Διδάγματα από ανάλογες εμπειρίες του παρελθόντος

Η πιλοτική δράση και η προπαρασκευαστική δράση στον τομέα της άμυνας για το παράθυρο που αφορά την εφαρμοσμένη έρευνα στον τομέα της άμυνας και το ευρωπαϊκό πρόγραμμα βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας για το παράθυρο που αφορά την ανάπτυξη ικανοτήτων είναι προγράμματα παρόμοια με τις προτεινόμενες δράσεις: η αξιοποίηση της πείρας που αποκτήθηκε από αυτά τα

προγράμματα, ιδίως όσον αφορά τον τρόπο διακυβέρνησης, χρησιμοποιείται για τον καθορισμό του τρόπου διαχείρισης και παρακολούθησης του μηχανισμού του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας.

1.4.4. Συμβατότητα και ενδεχόμενη συνέργεια με άλλα κατάλληλα μέσα

Θα πρέπει να επιδιωχθούν συνέργειες με άλλα προγράμματα έρευνας και καινοτομίας που υλοποιούνται από άλλες Διευθύνσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής:

— τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας μπορούν να επωφεληθούν από τα αποτελέσματα των ερευνητικών έργων που αφορούν είδη μη στρατιωτικής ή διπλής χρήσης και χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», π.χ. στους τομείς των αεροπορικών και των πλωτών μεταφορών·

— αμοιβαία επίπτωση αναμένεται επίσης όταν τα έργα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» μπορούν να επωφεληθούν από τα αποτελέσματα των έργων που υποστηρίζονται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας. Αυτό προκύπτει από την περίπτωση της Υπηρεσίας Προηγμένων Ερευνητικών Προγραμμάτων Άμυνας (DARPA) των ΗΠΑ, η οποία αποδεικνύει ότι τα αποτελέσματα των έργων στον τομέα της άμυνας ωφελούν τον πολιτικό τομέα. Το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας ενδέχεται να επηρεάσει, μεταξύ άλλων, τους τομείς των μεταφορών, των επικοινωνιών και της ενέργειας.

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι τα προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης και τα προγράμματα καινοτομίας είναι άρτια συντονισμένα, ώστε να μεγιστοποιούνται οι συνέργειες και η απόδοση των επενδύσεων και, μέσω αυτού του συντονισμού, να εξασφαλίζεται η αποδοτική συνεργασία.

Διάρκεια και δημοσιονομικές επιπτώσεις

☒ περιορισμένης διάρκειας

☒ με ισχύ από 1/01/2021 έως 31/12/2027

☒ Δημοσιονομικές επιπτώσεις από 1/01/2021 έως 31/12/2027 για πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων και από 1/01/2021 έως 31/12/2033 για πιστώσεις πληρωμών.

☐ απεριόριστης διάρκειας

Περίοδος σταδιακής εφαρμογής από το ΕΕΕΕ μέχρι το ΕΕΕΕ

και στη συνέχεια πλήρης εφαρμογή.

Προβλεπόμενοι τρόποι διαχείρισης²⁴

☒ Άμεση διαχείριση από την Επιτροπή

☒ από τις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβανομένου του προσωπικού της στις αντιπροσωπείες της Ένωσης

☒ από τους εκτελεστικούς οργανισμούς

☐ Επιμερισμένη διαχείριση με τα κράτη μέλη

☐ Έμμεση διαχείριση με ανάθεση καθηκόντων εκτέλεσης του προϋπολογισμού:

☐ σε μη συνδεδεμένες τρίτες χώρες ή οργανισμούς που αυτές έχουν ορίσει

☐ σε διεθνείς οργανισμούς και τις οργανώσεις τους (να προσδιοριστούν)

☐ στην ΕΤΕπ και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων

☐ στους οργανισμούς που αναφέρονται στα άρθρα 70 και 71 του δημοσιονομικού κανονισμού

☐ σε οργανισμούς δημοσίου δικαίου

☐ σε οργανισμούς που διέπονται από ιδιωτικό δίκαιο και έχουν αποστολή δημόσιας υπηρεσίας, στον βαθμό που προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις

☐ σε οργανισμούς που διέπονται από το ιδιωτικό δίκαιο κράτους μέλους, στους οποίους έχει ανατεθεί η εκτέλεση σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και οι οποίοι προσφέρουν επαρκείς οικονομικές εγγυήσεις

☐ σε πρόσωπα επιφορτισμένα με την εκτέλεση συγκεκριμένων δράσεων στην ΚΕΠΠΑ δυνάμει του τίτλου V της ΣΕΕ και τα οποία προσδιορίζονται στην αντίστοιχη βασική πράξη

Παρατηρήσεις

Το Ταμείο υλοποιείται υπό άμεση διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό.

²⁴

Οι λεπτομέρειες σχετικά με τους τρόπους διαχείρισης, καθώς και οι παραπομπές στον δημοσιονομικό κανονισμό είναι διαθέσιμες στον δικτυακό τόπο BudgWeb:

<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

Αναλόγως του αποτελέσματος της μελλοντικής ανάλυσης κόστους-ωφέλειας, το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού θα μπορούσε να εκτελεστεί μέσω της ανάθεσης καθηκόντων σε εκτελεστικό οργανισμό²⁵.

2. ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

2.1. Κανόνες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Να προσδιοριστούν η συχνότητα και οι όροι

Σύμφωνα με το άρθρο 29 του προτεινόμενου κανονισμού για τη σύσταση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, η Επιτροπή θα παρακολουθεί τακτικά την υλοποίηση του προγράμματος και θα υποβάλλει, σε ετήσια βάση, έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί, αφού εξετάσει τις οικονομικές δραστηριότητες και αξιολογήσει τα αποτελέσματα που έχουν επιτευχθεί.

Τα δεδομένα που συλλέγονται θα πρέπει να επιτρέπουν στην Επιτροπή να υποβάλλει εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται, σύμφωνα με το άρθρο [38 παράγραφος 3 στοιχείο ε) του κανονισμού 966/2012] και σε συνάρτηση με τους ειδικούς σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 του σχεδίου κανονισμού.

2.2. Σύστημα διαχείρισης και ελέγχου

2.2.1. Αιτιολόγηση των τρόπων διαχείρισης, των μηχανισμών εκτέλεσης της χρηματοδότησης, των όρων πληρωμής και της προτεινόμενης στρατηγικής ελέγχου

Τρόποι διαχείρισης: Η Επιτροπή σκοπεύει να υλοποιήσει το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας υπό άμεση διαχείριση (συμπεριλαμβανομένου μέσω εκτελεστικών οργανισμών ως προτιμώμενη επιλογή).

Η επιλογή της άμεσης διαχείρισης για το μεγαλύτερο μέρος του προϋπολογισμού που προορίζεται για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας αποσαφηνίζει τις ευθύνες (υλοποίηση από τους διατάκτες), συντομεύει την αλυσίδα υλοποίησης (μειώνοντας τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση και τον χρόνο μέχρι την πληρωμή) και μειώνει το κόστος υλοποίησης (χωρίς έξοδα διαχείρισης).

Μηχανισμοί εκτέλεσης της χρηματοδότησης: Η επιχορήγηση θα είναι το κυριότερο μέσο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, μεταξύ άλλων και για τη στήριξη προεμπορικών προμηθειών που δρομολογήθηκαν από τα κράτη μέλη. Ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν βραβεία για ανατρεπτικές καινοτομίες.

— Επιχορηγήσεις: Η έρευνα στον τομέα της άμυνας υποχρηματοδοτείται ή απλώς δεν χρηματοδοτείται στην πλειονότητα των κρατών μελών και οι επενδύσεις σε έρευνα και ανάπτυξη (Ε&Α) έχουν λίγες πιθανότητες να ανακτηθούν από τη βιομηχανία (εθνική αγορά με μοναδικό αγοραστή, μείωση του εθνικού προϋπολογισμού στον τομέα της άμυνας, επισφαλείς πιθανότητες εξαγωγών).

²⁵

Το πρόγραμμα ενδέχεται να ανατεθεί (εν μέρει) σε εκτελεστικό οργανισμό, με την επιφύλαξη του αποτελέσματος της ανάλυσης κόστους-ωφέλειας και των σχετικών αποφάσεων που θα ληφθούν· οι σχετικές διοικητικές πιστώσεις στην Επιτροπή και στον εκτελεστικό οργανισμό για την υλοποίηση του προγράμματος θα προσαρμοστούν αναλόγως.

Πρέπει να δίνονται κίνητρα για την έρευνα στον τομέα της άμυνας της ΕΕ μέσω επιχορηγήσεων που καλύπτουν το 100 % των επιλέξιμων δαπανών. Η ίδια λογική θα εφαρμόζεται, κατά κανόνα, για την ανάπτυξη συνεργατικών δράσεων (μελέτες, κοινή πιστοποίηση, ...) και για την υποστήριξη προεμπορικών προμηθειών των κρατών μελών, εκτός από τις δράσεις κατασκευής πρωτοτύπων, στις οποίες το ποσοστό συγχρηματοδότησης θα είναι χαμηλότερο (προσέγγιση «συμπληρωματικής κάλυψης», συγχρηματοδότηση από 20 έως 50 %).

— Βραβεία μπορούν να χρησιμοποιούνται για την ενθάρρυνση ανατρεπτικών καινοτομιών από διάφορα ενδιαφερόμενα μέρη (πανεπιστήμια, ΜΜΕ, ερευνητικά κέντρα ...) για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών ή νέων συναρμολογήσεων υφιστάμενων τεχνολογιών που μπορούν να καλύψουν μια ανάγκη στον τομέα της άμυνας. Στο εν λόγω πρότυπο, η εκτίμηση του κόστους είναι δύσκολη και τα βραβεία φαίνονται ως οικονομικό εργαλείο σε σύγκριση με τις επιχορηγήσεις (μόνον ο νικητής τα παίρνει όλα).

Όροι πληρωμής: Στο μέτρο του δυνατού, θα αποφασίζεται η χρήση επιχορηγήσεων με βάση τις εκροές, συμπεριλαμβανομένων ενιαίων εφάπαξ ποσών, προκειμένου να μειωθεί το κόστος υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας:

— τα αναμενόμενα αποτελέσματα και τα αντίστοιχα παραδοτέα (έγγραφα) θα καθορίζονται στις συμφωνίες επιχορήγησης προς τον σκοπό της πραγματοποίησης των πληρωμών και για να είναι δυνατή η εκκαθάριση των προχρηματοδοτήσεων·

— η κρίση περί της ικανοποιητικής επίτευξης των συμφωνηθέντων προσδοκώμενων αποτελεσμάτων θα βασίζεται στην εμπειρογνωμοσύνη τρίτων μερών που θα επιλέγονται από την Επιτροπή με βάση τις τεχνικές τους γνώσεις. Η πληρωμή θα γίνεται με βάση έκθεση αξιολόγησης.

Στρατηγική ελέγχου

Όποτε είναι δυνατόν, στις δράσεις που υλοποιούνται υπό άμεση διαχείριση, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί μέσα (προμήθειες, επιχορηγήσεις, βραβεία) στα οποία οι επιλέξιμες δαπάνες υπολογίζονται εκ των προτέρων και επιστρέφονται/καταβάλλονται με βάση τα παραδοτέα (εκθέσεις) που αποδεικνύουν ότι επιτεύχθηκαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα που ορίστηκαν στη συμφωνία επιχορήγησης (τεχνικά παραρτήματα). Η εκτεταμένη προσφυγή σε εφάπαξ ποσά και μοναδιαίες δαπάνες που έχουν συμφωνηθεί εκ των προτέρων θα περιορίσει το ποσοστό σφάλματος σε κάτω από 2 %.

Εφόσον είναι αναγκαίο, η ποιοτική αξιολόγηση των παραδοτέων θα αξιολογείται από ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες που θα προσλαμβάνονται από την Επιτροπή ή, σε ειδικές περιπτώσεις (πρωτότυπα), από τον διαχειριστή έργου που έχει επιλεγεί με τα κράτη μέλη (εναρμόνιση συμφερόντων).

2.2.2. Πληροφορίες σχετικά με τους κινδύνους που έχουν εντοπιστεί και τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου που έχουν δημιουργηθεί για τον μετριασμό τους

Οι εντοπισθέντες κίνδυνοι για την υλοποίηση του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας είναι οι εξής:

Κίνδυνος χρονοδιαγράμματος: Πρόβλημα προγραμματισμού, καθυστερήσεις στην υλοποίηση.

Η υλοποίηση υπό άμεση διαχείριση αναμένεται να περιορίσει αυτόν τον κίνδυνο, δεδομένου ότι η υλοποίηση από τους διατάκτες (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών οργανισμών) μειώνει τον χρόνο μέχρι την επιχορήγηση (ΧΕ) και τον

χρόνο μέχρι την πληρωμή (ΧΚ) σε σχέση με την υλοποίηση μέσω εντεταλμένου, μέσω της αποφυγής των ακόλουθων σταδίων:

- διαπραγμάτευση, προετοιμασία και υπογραφή συμφωνίας ανάθεσης,
- υπογραφή ετήσιων συμφωνιών μεταφοράς κεφαλαίων πριν από τη διάθεση των πιστώσεων αναλήψεων υποχρεώσεων και των πιστώσεων πληρωμών στον εντεταλμένο,
- οικονομική διαχείριση των σχετικών συμφωνικών μεταφοράς κεφαλαίων

Κίνδυνος διακυβέρνησης και μη δέσμευσης:

- Έλλειψη συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών κατά τη διαδικασία επιτροπολογίας.

Η πρακτική που αναπτύχθηκε στο πλαίσιο της προπαρασκευαστικής δράσης και στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού προγράμματος βιομηχανικής ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας, βάσει της οποίας τα κράτη μέλη συμμετέχουν με διαδραστικό τρόπο από την προετοιμασία των προγραμμάτων εργασίας, αναμένεται να περιορίσει τον κίνδυνο.

- Έλλειψη ελκυστικότητας του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας έναντι της εθνικής βιομηχανίας, ιδίως λόγω του ακατάλληλου χειρισμού ευαίσθητων πληροφοριών από την Επιτροπή ή λόγω υπερβολικής γραφειοκρατίας στους όρους υλοποίησης.

Θα δημιουργηθεί ειδικό δίκτυο/σύστημα για την ανταλλαγή ευαίσθητων πληροφοριών και, όταν είναι αναγκαίο, θα αναστέλλονται οι κανόνες διαφάνειας για δεόντως αιτιολογημένους λόγους (διαβαθμισμένες πληροφορίες, προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, βιομηχανικό απόρρητο). Για τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων επιχορήγησης, η Επιτροπή θα βασίζεται σε ανεξάρτητους εμπειρογνώμονες οι οποίοι θα έχουν κατάλληλη εξουσιοδότηση ασφαλείας που θα έχει εκδοθεί από κράτος μέλος. Η Επιτροπή θα εξασφαλίζει κατάλληλη εναλλαγή των εμπειρογνομόνων αυτών.

Όποτε είναι δυνατόν, η Επιτροπή θα βασίζεται στις συνήθεις λογιστικές πρακτικές των ενδιαφερόμενων μερών μέσω μοναδιαίων δαπανών.

Χρηματοοικονομικός κίνδυνος:

- Υψηλό κόστος διαχείρισης, ιδίως για δαπάνες ελέγχου·
- χαμηλή απορρόφηση του προϋπολογισμού (καθυστερήσεις, έλλειψη ελκυστικότητας ή πλημμελής ορισμός των προϋποθέσεων επιλεξιμότητας)·
- υψηλό ποσοστό σφάλματος λόγω μη επιλέξιμων δαπανών και ελλιπούς κατανόησης των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ από τους δικαιούχους ή τους εντεταλμένους.

Η Επιτροπή προβλέπει την υλοποίηση του Ταμείου από διατάκτες (συμπεριλαμβανομένων των εκτελεστικών οργανισμών) με καταρτισμένες και καλά στελεχωμένες ομάδες. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η καλή γνώση των δημοσιονομικών κανόνων και των κανόνων ανάθεσης συμβάσεων από την ομάδα υλοποίησης του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Θα διοργανωθούν εργαστήρια ώστε να εξασφαλίζεται ότι οι δικαιούχοι κατανοούν καλά τις υποχρεώσεις τους υποβολής στοιχείων και τους εφαρμοστέους δημοσιονομικούς κανόνες.

Επιπλέον, η Επιτροπή μελετά την εφαρμογή απλουστευμένων κανόνων χρηματοδότησης με μέσα που βασίζονται στις εκροές [π.χ. ενιαία εφάπαξ ποσά για

συμπληρωματική χρηματοδότηση (πρωτότυπα)], υψηλό κατ' αποκοπή συντελεστή για τις έμμεσες δαπάνες ($\pm 25\%$). Σαφείς και εύλογες αναμενόμενες εκροές θα προστίθενται στις συμφωνίες επιχορήγησης και οι πληρωμές θα πραγματοποιούνται βάσει αυτών.

Αυτό αναμένεται να περιορίσει τους εκ των υστέρων ελέγχους επί των εισροών (τιμολόγια, δελτία παρουσίας) και να δώσει έμφαση στις εκροές (έργο επίδειξης, πρωτότυπο, έκθεση πιστοποίησης ...), μειώνοντας έτσι το κόστος του ελέγχου και το ποσοστό σφάλματος.

Τεχνικοί κίνδυνοι: Δυσκολίες σε συγκεκριμένα έργα ανάπτυξης (ηθικά ζητήματα, δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας), τεχνικά ζητήματα, χαμηλό επίπεδο επιδόσεων όσον αφορά τα αποτελέσματα E&A.

Θα καθοριστούν σαφείς κανόνες σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας στο υπόδειγμα συμφωνιών επιχορήγησης για έρευνα και ανάπτυξη. Όλες οι παραληφθείσες αιτήσεις επιχορήγησης θα εξετάζονται από επιτροπή δεοντολογίας (εξωτερικοί εμπειρογνώμονες) πριν την επιλογή τους, για να διασφαλιστεί ότι οι δραστηριότητες είναι σύμφωνα με διεθνείς συμβάσεις. Αν και η επιλογή των έργων ανάπτυξης θα βασίζεται σε εύλογες πιθανότητες παραγωγής (αναγκαία συγχρηματοδότηση από τα κράτη μέλη), η έλλειψη αποτελεσμάτων ή τα μέτρια αποτελέσματα είναι συνυφασμένα με τις ερευνητικές δραστηριότητες, στις οποίες θα πρέπει να γίνεται αποδεκτό το δικαίωμα αποτυχίας.

Κίνδυνος φήμης: αναμενόμενες δυσκολίες με ορισμένες ΜΚΟ που αμφισβητούν τη λογική του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και θα αμφισβητήσουν την υλοποίησή του σε όλα τα επίπεδα.

Η Επιτροπή μελετά την εκτέλεση στοχευμένων δραστηριοτήτων επικοινωνίας — συμπεριλαμβανομένης της χρήσης υπηρεσιών επικοινωνίας σε καταστάσεις κρίσεων— για να δικαιολογήσει την ύπαρξη και τη λειτουργία του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας σε επίπεδο Ένωσης.

- 2.2.3. *Εκτίμηση και αιτιολόγηση της οικονομικής αποδοτικότητας των ελέγχων (λόγος του κόστους του ελέγχου ÷ της αξίας των σχετικών κονδυλίων που αποτελούν αντικείμενο διαχείρισης) και αξιολόγηση του εκτιμώμενου επιπέδου κινδύνου σφάλματος (κατά την πληρωμή και κατά το κλείσιμο)*

Ο κύριος προϋπολογισμός του προγράμματος θα είναι υπό άμεση διαχείριση. Με βάση την πείρα της Επιτροπής στη διαχείριση επιχορηγήσεων, οι συνολικές δαπάνες για τον έλεγχο του Ταμείου από την Επιτροπή υπολογίζονται περίπου στο 0,1 % των σχετικών διαχειριζόμενων κεφαλαίων.

Όσον αφορά τα αναμενόμενα ποσοστά σφάλματος, ο στόχος είναι να διατηρηθεί το ποσοστό σφάλματος κάτω από το όριο του 2 %. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η υλοποίηση του προγράμματος υπό άμεση διαχείριση, με καταρτισμένες [έμπειρο προσωπικό, που έχει ενδεχομένως προσληφθεί με καθεστώς αποσπασμένου εθνικού εμπειρογνώμονα (END)] και καλά στελεχωμένες ομάδες που θα ενεργούν υπό εντεταλμένους διατάκτες, με εφαρμογή σαφών κανόνων και με κατάλληλη χρήση μέσων που βασίζονται στις εκροές θα διατηρήσει ποσοστό σφάλματος κάτω από το όριο σημαντικότητας του 2 %.

2.3. Μέτρα για την πρόληψη περιπτώσεων απάτης και παρατυπίας

Να προσδιοριστούν τα ισχύοντα ή τα προβλεπόμενα μέτρα πρόληψης και προστασίας, π.χ. στη στρατηγική για την καταπολέμηση της απάτης.

Η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) είναι αρμόδια για τη διενέργεια ερευνών σχετικά με πράξεις που λαμβάνουν στήριξη στο πλαίσιο της παρούσας πρωτοβουλίας.

Οι συμφωνίες που θα προκύψουν από τον παρόντα κανονισμό, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών που θα συναφθούν με οντότητες μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών ή με διεθνείς οργανώσεις, θα προβλέπουν εποπτεία και οικονομικό έλεγχο από την Επιτροπή ή από οποιονδήποτε εξουσιοδοτημένο εκπρόσωπό της, καθώς και ελέγχους από το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ή την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), εάν απαιτείται επιτόπου. Υπάλληλοι της Επιτροπής που διαθέτουν την απαιτούμενη εξουσιοδότηση ασφαλείας θα πραγματοποιούν επιτόπιες επισκέψεις.

Τέλος, ο έλεγχος των κρατών μελών στον κατάλογο των επιλεγμένων έργων, καθώς και η συμμετοχή ορισμένων κρατών μελών ως συγχρηματοδοτών των μεγαλύτερων έργων θα περιορίσουν τον κίνδυνο απάτης για τους φορολογουμένους (ευθυγράμμιση των συμφερόντων μεταξύ των χορηγών). Η έμφαση που δίδεται στα αποτελέσματα με μέσα που βασίζονται στις εκροές θα περιορίσει τις παρατυπίες.

3. ΕΚΤΙΜΩΜΕΝΕΣ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ/ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑΣ

3.1. Τομείς του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου και νέες γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που προτείνονται

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	Γραμμή του προϋπολογισμού	Είδος δαπάνης	Συμμετοχή			
	Αριθμός 5 - Ασφάλεια και Άμυνα	ΔΠ/ΜΔΠ ²⁶ .	χωρών ΕΖΕΣ ²⁷	υποψηφίων χωρών ²⁸	μη συνδεδεμένων τρίτων χωρών	κατά την έννοια του άρθρου [21 παράγραφος 2 στοιχείο β)] του δημοσιονομικού κανονισμού
	13.02.01 — Ανάπτυξη ικανοτήτων	ΔΠ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
	13.02.02 — Έρευνα στον τομέα της άμυνας	ΔΠ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ
	13.01.01 — Διοικητική υποστήριξη	ΜΔΠ	ΝΑΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ	ΟΧΙ

²⁶ ΔΠ = Διαχωριζόμενες πιστώσεις / ΜΔΠ = Μη διαχωριζόμενες πιστώσεις.

²⁷ ΕΖΕΣ: Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών.

²⁸ Υποψήφιες χώρες και, κατά περίπτωση, δυνάμει υποψήφιες χώρες ή οντότητες των Δυτικών Βαλκανίων.

3.2. Εκτιμώμενες επιπτώσεις στις δαπάνες

3.2.1. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις δαπάνες

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	5	Ασφάλεια και άμυνα
--	---	--------------------

			2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
13.02.01 — Ανάπτυξη ικανοτήτων	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	996,515	995,939	995,357	1 095,012	1 294,543	1 494,266	1 993,374		8 865,006
	Πληρωμές	(2)	252,448	446,251	583,628	810,579	981,440	1 214,568	1 409,358	3 166,735	8 865,006
13.02.02 — Έρευνα στον τομέα της άμυνας	Αναλήψεις υποχρεώσεων	(1)	498,257	497,970	497,679	497,733	597,482	697,324	797,349		4 083,794
	Πληρωμές	(2)	123,978	262,396	324,408	389,666	463,085	537,022	613,865	1 369,373	4 083,794
13.01.01 — Διοικητική υποστήριξη ²⁹	Αναλήψεις υποχρεώσεων = Πληρωμές	(3)	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277		51,200
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων για το χρηματοδοτικό κονδύλιο του προγράμματος	Αναλήψεις υποχρεώσεων	=1+3	1 500,000	1 500,000	1 500,000	1 600,000	1 900,000	2 200,000	2 800,000		13 000,000
	Πληρωμές	=2+3	381,654	714,738	915,000	1 207,500	1 452,500	1 760,000	2 032,500	4 536,108	13 000,000

²⁹ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

Τομέας του πολυετούς δημοσιονομικού πλαisiού	7	«Διοικητικές δαπάνες»
---	---	-----------------------

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
Ανθρώπινοι πόροι		5,768	6,631	7,711	8,002	8,722	9,156	10,024		56,014
Άλλες διοικητικές δαπάνες		0,390	0,398	0,406	0,414	0,422	0,431	0,439		2,900
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων του ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαisiού	(Σύνολο αναλήψεων υποχρεώσεων = σύνολο πληρωμών)	6,158	7,029	8,117	8,416	9,144	9,587	10,463		58,914

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Μετά το 2027	ΣΥΝΟΛΟ
ΣΥΝΟΛΟ πιστώσεων μεταξύ ΤΟΜΕΩΝ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαisiού	Αναλήψεις υποχρεώσεων	1 506,158	1 507,029	1 508,117	1 608,416	1 909,144	2 209,587	2 810,463		13 058,914
	Πληρωμές	387,812	721,767	923,117	1 215,916	1 461,644	1 769,587	2 042,963	4 536,108	13 058,914

3.2.2. Συνοπτική παρουσίαση των εκτιμώμενων επιπτώσεων στις πιστώσεις διοικητικού χαρακτήρα

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση πιστώσεων διοικητικού χαρακτήρα, όπως εξηγείται κατωτέρω:

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
-----	------	------	------	------	------	------	------	--------

TOMEAS 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι	5,768	6,631	7,711	8,002	8,722	9,156	10,024	56,014
Άλλες διοικητικές δαπάνες	0,390	0,398	0,406	0,414	0,422	0,431	0,439	2,900
Μερικό σύνολο του TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	6,158	7,029	8,117	8,416	9,144	9,587	10,463	58,914

Εκτός του TOMEA 7³⁰ του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου								
Ανθρώπινοι πόροι								
Άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277	51,200
Μερικό σύνολο εκτός του TOMEA 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	5,228	6,091	6,964	7,255	7,975	8,410	9,277	51,200

ΣΥΝΟΛΟ	11,386	13,120	15,081	15,671	17,119	17,997	19,740	110,114
---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	----------------

Οι απαιτούμενες πιστώσεις για ανθρώπινους πόρους και άλλες δαπάνες διοικητικού χαρακτήρα θα καλυφθούν από τις πιστώσεις της ΓΔ που έχουν ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχουν ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και οι οποίες θα συμπληρωθούν, κατά περίπτωση, με πρόσθετα κονδύλια που ενδέχεται να χορηγηθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών.

³⁰ Τεχνική και/ή διοικητική βοήθεια και δαπάνες στήριξης της εφαρμογής προγραμμάτων και/ή δράσεων της ΕΕ (πρώην γραμμές «ΒΑ»), έμμεση έρευνα, άμεση έρευνα.

3.2.2.1. Εκτιμώμενες ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους

- ☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων.
- ☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία συνεπάγεται τη χρησιμοποίηση ανθρώπινων πόρων, όπως εξηγείται κατωτέρω:

Εκτίμηση η οποία πρέπει να εκφράζεται σε μονάδες ισοδυνάμων πλήρους απασχόλησης

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
•Θέσεις απασχόλησης του πίνακα προσωπικού (θέσεις μόνιμων και έκτακτων υπαλλήλων)							
Έδρα και αντιπροσωπείες της Επιτροπής	30	35	41	42	46	48	52
Αντιπροσωπείες της ΕΕ							
Έρευνα							
•Εξωτερικό προσωπικό (σε μονάδα ισοδυνάμου πλήρους απασχόλησης: ΙΠΑ) - AC, AL, END, INT και JPD³¹							
Τομέας 7							
Χρηματοδοτούμενο από τον ΤΟΜΕΑ 7 του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου	— στην έδρα	19	21	24	26	28	34
	— σε αντιπροσωπείες						
Χρηματοδοτούμενο από το κονδύλιο του προγράμματος ³²	— στην έδρα						
	— σε αντιπροσωπείες						
Έρευνα							
Άλλα (να προσδιοριστούν)							
ΣΥΝΟΛΟ	49	56	65	68	74	78	86

Οι ανάγκες σε ανθρώπινους πόρους θα καλυφθούν από το προσωπικό της ΓΔ που έχει ήδη διατεθεί για τη διαχείριση της δράσης και/ή έχει ανακατανεμηθεί στο εσωτερικό της ΓΔ και το οποίο θα συμπληρωθεί, εάν χρειαστεί, από πρόσθετους πόρους που μπορεί να διατεθούν στην αρμόδια για τη διαχείριση ΓΔ στο πλαίσιο της ετήσιας διαδικασίας κατανομής και λαμβανομένων υπόψη των υφιστάμενων δημοσιονομικών περιορισμών. Ο ανωτέρω πίνακας υπολογίζει, για την περίοδο του προσεχούς πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου, το ΙΠΑ που απαιτείται.

Περιγραφή των προς εκτέλεση καθηκόντων:

Μόνιμοι και έκτακτοι υπάλληλοι	Καθήκοντα πολιτικής και διαχείριση ομάδας για την εφαρμογή του προγράμματος επιχορηγήσεων
Εξωτερικό προσωπικό	Εφαρμογή των σχεδίων χρηματοδότησης επιχορηγήσεων

³¹ AC = Συμβασιούχος υπάλληλος· AL = Τοπικός υπάλληλος· END = Αποσπασμένος εθνικός εμπειρογνώμονας· INT = Προσωρινό προσωπικό· JPD = Νέος επαγγελματίας σε αντιπροσωπεία της ΕΕ.

³² Επιμέρους ανώτατο όριο εξωτερικού προσωπικού που καλύπτεται από επιχειρησιακές πιστώσεις (πρώην γραμμές «ΒΑ»).

Συμμετοχή τρίτων στη χρηματοδότηση

Η πρόταση/πρωτοβουλία:

☐ δεν προβλέπει συγχρηματοδότηση από τρίτους

☒ προβλέπει τη συγχρηματοδότηση από τρίτους που εκτιμάται παρακάτω:

Πιστώσεις σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Έτη	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	ΣΥΝΟΛΟ
Προσδιορισμός του φορέα συγχρηματοδότησης	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.
ΣΥΝΟΛΟ συγχρηματοδοτούμενων πιστώσεων	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.

Εκτιμώμενες επιπτώσεις στα έσοδα

☐ Η πρόταση/πρωτοβουλία δεν έχει δημοσιονομικές επιπτώσεις στα έσοδα.

☒ Η πρόταση/πρωτοβουλία έχει τις δημοσιονομικές επιπτώσεις που περιγράφονται κατωτέρω:

☐ στους ιδίους πόρους

☐ στα διάφορα έσοδα

Να αναφερθεί αν τα έσοδα προορίζονται για γραμμές δαπανών ☐

σε εκατ. EUR (με τρία δεκαδικά ψηφία)

Γραμμή εσόδων του προϋπολογισμού:	Επιπτώσεις της πρότασης/πρωτοβουλίας ³³						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Άρθρο	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.	π.υ.

Ως προς τα έσοδα «για ειδικό προορισμό», να προσδιοριστούν οι γραμμές δαπανών του προϋπολογισμού που επηρεάζονται.

—

Άλλες παρατηρήσεις (π.χ. μέθοδος/τύπος για τον υπολογισμό των επιπτώσεων στα έσοδα ή τυχόν άλλες πληροφορίες).

—

³³ Όσον αφορά τους παραδοσιακούς ιδίους πόρους (δασμούς, εισφορές ζάχαρης), τα αναγραφόμενα ποσά πρέπει να είναι καθαρά ποσά, δηλ. τα ακαθάριστα ποσά μετά την αφαίρεση του 20 % για έξοδα είσπραξης.